Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 114 (5240)
АЎТОРАК
21
МАЯ
1935 г.
год выдання XVIII

Загінуўшы пры катастрофе экіпаж самалёта «Максим Горький». Зверху (злева направа): тт. Жураў Н. С., Міхееў І. В., Краўцоў А. А., Фамін І. А., Матвеенка С. Ф. і Беган А. Л., знізу (злева направа): тт. Бусневатаў С. Л., Медзведзеў А. А., Лакузо В. П., Власаў П. М., і Бунін В. П.

Гордыя сокалы нашай радзімы

Гібель «Максима Горького», его экіпажа і пасажыраў ударыла па сэрцу мільёнаў людзей. У краіне няма ні аднаго дома, дзе ў гэтыя дні не перажывалі-б востры боль цяжкой утраты. У рэдакцыю «Правды» бясконцай чарадой ідуць пісьмы, тэлеграмы, водгукі, у якіх гучыць брацкае спачуванне сем'ям загінуўшых, бурліць нястрымная хваля гатоўнасці даць грошы, сілы — усё, што ўгодна — на стварэнне новых самалётаў — такіх, як загінуўшы «Максим Горький». Чытаючы гэтыя поўныя нездавальнага пачуцця чалавечыя дакументы, зноў і зноў пераконваешся, якімі магутнымі узамі спаяна і згуртавана наша вялікая ра-

чыя ў небе з хуткасцю маланкі чырвоныя эскадрыльі, бо гэта ёсць верная гарантыя іх шчаслівай будучыні.

За гады двух пяцігодак наша краіна панабудавала няма́ла. Мы з радасцю і гордасцю пазіраем на рэзультаты працы сваёй: на новыя заводы, якія выраслі ва ўсіх канцах краіны, на зелянеючыя палі калгасаў, якія пакончылі з адвечнай кулацкай кабалой і галечай беднякоў у вёсцы, на выдатнейшае ўзбраенне нашай Чырвонай арміі—на ўсю рознастайнасць дасягненняў і перамог, якія за некалькі гадоў зрабілі нашу краіну перадавой і магутнай.

Краіна наша багацее з кожным

сведкамі выдатных арктычных пералётаў герояў Савецкага Саюза —Вадап'янава і Молакава, якія па сутнасці справы паўтарылі свае слаўныя рэйсы ў лагер чэлюскінцаў.

А наша спартыўная авіяцыя— якія адважныя парашутысты, планерысты і лётчыкі выходзяць з яе радоў!

У аэраклубах, на лініях грамадзянскай авіяцыі, у школах лётчыкаў, у часцях ваеннага паветранага флота — усюды куюцца кадры нашай авіяцыі, загартоўваюцца, набіраюцца вопыту, адточваюць сваё высокае майстэрства. Шляхаводнай зоркай ім служыць прыклад ідэальных лётчыкаў нашай краіны. А такіх у нас

ШТУРМАВАЦЬ НОВЫЯ ВЫШЫНІ ТЭХНІКІ

МАСКВА, 19 мая. (БЕЛТА). З глыбокім смуткам сустрэлі працоўныя совецкай краіны вестку аб катастрофе выдатнага твору совецкай авіяцыі, самалёта-гіганта «Максим Горький» яго бясстрашных, мужных вадзіцеляў і групы ўдарнікаў ЦАГІ. На фабрыках і заводах, на шахтах і рудніках, у палявых табарах і калгасных клубах адбыліся жалобныя мітынгі.

— Глыбокі смутак ахапіў нас, — заяўляюць у рэзалюцыі рабочыя ленінградскага Кіраўскага завода. Але мы будзем і далей будаваць нашу слаўную эскадрылью, будзем каваць новыя большэвіцкія

ГЛЫБОКІ СМУТАК АБ ВЫДАТНЕЙШЫХ ЛЮДЗЯХ

ПАЧАЎСЯ ЗБОР СРОДКАЎ НА ПАБУДОВУ ГІГАНТАЎ-САМАЛЁТАЎ

Дзесяткі пісем і тэлеграм атрымала ўчора «Звязда». Пішуць з прадпрыемстваў і ўстаноў Менска, Віцебска, Бабруйска, Магілева, Талачына, Дуброўны і іншых гарадоў і раённых цэнтраў БССР. Рабочыя, служачыя, вучоныя, настаўнікі, чырвонаармейцы і каманды склад Чырвонай арміі, калгаснікі і рабочыя соўгасаў, трактарысты МТС і ўдзельнікі тыражу пазыкі ў Віцебску — усе яны з глыбокім жалем адклікаюцца на цяжкую ўтрату, якую панесла наша вялікая радзіма.

Ва ўсіх выступленнях дружна гучыць адна думка:

— Мы вітаем пастанову СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб пабудове замест загінуўшага карабля трох гігантаў — **«Владимир Ленин»**, **«Иосиф Сталин»** і **«Максим Горький!»**

Аднагасова сходы прымаюць рашэнні аб зборы сродкаў у фонд нашай авіяцыі. Так, калектыў менскай фабрыкі «Комунарка» рашыў адпрацаваць дзень у карысць пабудовы новай магутнай эскадрыльі самалётаў; калектыў студэнтаў, навуковых і адміністрацыйна-тэхнічных работнікаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта адразу пасля мітынгу сабраў 1155 руб.; служачыя НКУС у Дуброўне сабралі 600 руб., будаўнікі Дуброўны—78 р.; аднадзённы заработак рашыў адлічыць калектыў рэдакцыі «Звязда»; сабралі 375 руб. рабочыя і служачыя Большэвіцкай МТС (Менскага раёна).

Пачаўся збор сродкаў на прадпрыемствах Віцебска — на фабрыцы імя Клары Цэткін, у друкарні «Комінтэрн»; у Магілеве — сярод рабочых-чыгуначнікаў, камса-

МК і МГК ВКП(б) глыбока скарбяць аб трагічнай гібелі байцоў слаўнага экіпажа і групы ўдарнікаў ЦАГІ—будаўнікоў самалёта «Максим Горький» і выказваюць сваё спачуванне родным і блізкім загінуўшых таварышоў.

МК і МГК ВКП(б).

Рабоча-Сялянская Чырвоная армія скарбіць па поваду гібелі лётчыкаў, інжынераў і рабочых пры катастрофе самалёта «Максим Горький» і выказвае глыбокае спачуванне ЦАГІ, грамадзянскаму паветранаму флоту і родным загінуўшых.

Народны Камісарыят Абароны Саюза ССР:

К. ВАРАШЫЛАЎ,
Я. ГАМАРНІК.
М. ТУХАЧЭЎСКІ.
Я. АЛКСНІС.

ЦК КП(б)У выражае свой глыбокі смутак аб спаткаўшым нашу краіну цяжкім няшчасці—гібелі слаўнага экіпажа самалёта «Максим Горький» і групы інжынераў і рабочых ЦАГІ.

Перадаем гарачае таварыскае спачуванне сем'ям і прыяцелям загінуўшых.

ЦК КП(б)У.

Пастанова прэзідыума Цэнтральнага Совета Асоавіяхіма СССР і РСФСР і праўлення Цэнтральнага аэраклуба 19 мая 1935 г.

Экіпаж самалёта «Максим Горький» геройчна загінуўшы пры паветранай катастрофе 18 мая 1935 года, занесці на мемарыяльную дошку ў Цэнтральным аэраклубе ў зале герояў лётчыкаў.

Старшыня ЦС Асоавіяхіма СССР і РСФСР Р. ЭЙДЭМАН.
Старшыня праўлення Цэнтральнага аэраклуба П. ГАРШЭНІН.

Апошняе развітанне

Пахаванне загінуўшых пры паветранай катастрофе з самалётам „Максим Горький“

Зранку ў Калонную залу Дома саюзаў спяшаюцца рабочыя, толькі што пакінуўшыя свае варштаты, ідуць лётчыкі, якія толькі некалькі гадзін назад паставілі ў ангары свае машыны, ідуць вучоныя і ваенныя — прадстаўнікі ўсіх прафесій, усіх цэхаў социялістычнага будаўніцтва.

У 11 гадзін ціха адчыняюцца дзверы і бесупынная істужкай па шырокіх мрамарных лесніцах падымаюцца людзі ў залу, напоўненую пахам жывых кветак і гукамі

Саюза, парашутысты-ордэнаносцы, камандзіры - чырвонасцяжцы. У апошніх зменах ганаровага караулу тт. Сулімаў, Уншліхт, С. С. Каменеў, Філатаў, група інжынераў і навуковых работнікаў ЦАГІ.

У 16 гадзін у залу ўваходзіць пасол Францыі ў СССР п. Альфан. Ён ускладае вялікі вянок з белых лілій і хвоі з нацыянальнай трохкаляровай лентай. Уважлівы вянок, п. Альфан доўга астаецца блізка ад пастамента народнага смутку.

най сілай яна ўладае.

Публікуемае сёння *) рашэнне Саўнаркома СССР і Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) аб пабудове замест загінуўшага самалёта «Максим Горький» трох самалётаў такога-ж тыпу і размеру: «Владимир Ленин», «Иосиф Сталин» і «Максим Горький» адказвае гарачаму жаданню ўсёй краіны. Яно будзе спаткана з энтузіязмам. Гэта рашэнне прагучыць на ўвесь свет, як сведчанне нашай несакрушальнай магутнасці.

Замест аднаго загінуўшага самалёта ў паветра ўзнімуцца тры такія-ж велічныя караблі. Замест лётчыкаў і авіябудаўнікоў, паўшых ахвярамі няшчасця, прыйдуць новыя, такія-ж адданыя і адважныя работнікі і байцы.

Наша моладзь запалена імкненнем успоўніць у 10, у 100, у 1000 раз тое, што ўнесла катастрофа. На самалёты, стаць лётчыкамі — вось што з радасцю захапляе совецкую моладзь.

Лётчыкі складаюць велізарнейшы гонар нашага народу. Партыя, рабочы клас, комсамол паслалі ў паветраны флот лепшых сваіх сыноў. Гэта людзі, адданыя сваёй радзіме да апошняй кроплі крыві беззаветна смелыя, культурныя, упорныя ў сваіх імкненнях, адным словам, гэта адборныя большэвікі, партыйныя і непартыйныя.

Лётчыкі — любімая прафесія ў нашай краіне. Дарослыя людзі і дзеці, моладзь і старыя, нашы маткі і сёстры — усе з захапляючай любоўю глядзяць на лятаючых, да апошняй кроплі, належаць не капіталістам, не памешчыкам, не кулакам, а рабочым і сялянам, і толькі ім. Уся магутнасць сучаснай тэхнікі, усе дасягненні навукі, геній нашай партыі і сіла нашай дзяржавы накіраваны к таму, каб мільённыя масы працоўных зрабіць людзьмі забяспечанымі і багатымі, людзьмі культурнымі і свядомымі.

*) У «Звяздзе» апублікавана было ўчора.

Нашы ворагі дзень і ноч рыхтуюць вайну. Мы цвёрда памятаем словы Сталіна: «Ты адстаў, ты слаб. — Значыць ты не праў, стала быць, цябе можна біць і прыгонятаць. Ты магутнен — значыць ты праў, стала быць, цябе трэба асцерагацца». Чым магутней Чырвоная армія, тым далей вайна. Вось чаму нашым першнейшым абавязкам з'явілася стварыць такія ўзброеныя сілы, якія-б у любой вайне, з любым ворагам далі нам перамогу і прывялі да поўнага разгрому нашых праціўнікаў. Авіяцыя-ж — адзін з важнейшых сродкаў сучаснай вайны. Вось чаму мы, не забываючы ні аб адным родзе зброі, стварылі магутны паветраны флот і выхавалі шматлікія кадры вопытных і смелых лётчыкаў.

Наша грамадзянская авіяцыя таксама стала вялікай сілай і мае добрыя лётныя кадры. Зразумела, ні па ўласцівасцях матэрыяльнай часткі, ні па ўзроўню дысцыпліны грамадзянскі паветраны флот нельга параўнаць з вайсковымі авіяцыйнымі часцямі. Але і тут мы маем ядро дасканалых лётчыкаў, якія здольны на слаўныя справы і на сапраўдныя подзвігі.

У самы апошні час мы былі Молакаў, Каманін, Слепнёў, Ляпідзеўскі, Даронін, Громаў, Чкалаў, Пракоф'еў, Сцепанчонак — гэтымі таварышамі, пакрыўшымі нашу авіяцыю неўвядаемай славай, толькі пачынаецца спіс герояў, якіх у нас тысячы.

Нашы авіяцыйныя кадры—лепшыя ў свеце. Яны вопытныя, бо ўкладваюць найвялікшае ўпорства ў вывучэнне авіяцыйнага майстэрства. Яны беззаветна смелыя і, калі патрэбна будзе, не пашкадуюць жыцця на дабро сваёй радзімы, бо лічаць сваім свяшчэнным абавязкам памерці, але не ўступаць ворагам ні пядзі совецкай зямлі, ні крупінкі свабоды і шчасця свайго народу. Нашы лётчыкі — лепшыя ў свеце, бо імі кіруе Варашылаў, наш непераможны нарком, бо іх выхаваў Сталін, наш мудры правадыр, наш вялікі друг і настаўнік.

Але на тое мы і большэвікі, на тое і сталінскія вучні, каб не супакойвацца на дасягнутым. Інтарэсы свабоды нашай радзімы і шчасце яе народаў патрабуюць множыць і множыць кадры лётчыкаў, авіяцыйных механікаў, авіяцыйных інжынераў, патрабуюць павышаць і павышаць іх вопыт, вывучку, волю і дысцыпліну.

Моладзь — на самалёт! — вось лозунг, які неабходна ажыццявіць у незмерна большым аб'ёме, чым гэта ёсць цяпер. Стаць першакласнымі лётчыкамі, сапраўднымі гордымі сокаламі нашай радзімы— вось святы абавязак усіх, каму краіна даверыла кіраванне чырвонымі паветранымі караблямі.

(З перадавога артыкула «Праўды»)

АПОШНЯЕ „РОТ ФРОНТ" ЗАГІНУУШЫМ ГЕРОЯМ

ТЭЛЕГРАМА ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ ГЕРМАНІІ—РЭДАКЦЫІ «ПРАВДЫ»

Патрасёныя жудаснай катастрофай, загубіўшай самалёт «Максим Горький» разам з усім яго слаўным экіпажам — з дарагім Міхеевым на чале — і з віднымі інжынерамі і ўдарнікамі Цагі, выражаем сваё найглыбейшае спачуванне вам і ўсяму Совецкаму Саюзу—нашай пролетарскай бацькаўшчыне.

Мы, германскія комуністы, прыносіўшыя і прыносячыя з дня ў дзень такія цяжкія ахвяры ў барацьбе супроць ізуверскага фашызма, з асаблівым болем успрымаем вялікую ўтрату — гібель энергічных і адданых справе соцыялізма людзей, знайшоўшых смерць пры катастрофе з самалётам «Максим Горький». Але мы найглыбейшым чынам пераканаваны, што ВКП(б) і вялікія сыны і дочкі краіны Октябрскай рэволюцыі, якія ўсё імклівей ідуць наперад у барацьбе за будучае пад сцягамі Леніна і Сталіна, хутка змогуць запоўніць гэту цяжкую ўтрату.

Мы выказваем спачуванне таксама і родным загінуўшых. Апошняе «Рот фронт» дарагім пакойнікам! Мы схіляем жалобныя сцягі нашай партыі над іх прахам.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ ГЕРМАНІІ.

цы, будзем змагацца за большэвіцкую сталёвую дысцыпліну. Наша авіяцыя павінна быць лепшай і мацнейшай у свеце. Вечная памяць загінуўшым, слава будаўнікам нашай слаўнай перадавой авіяцыі.

Быстра пашыралася жалобная вестка па гарадах і сёлах Совецкай Украіны. Усюды адбыліся жалобныя мітынгі і сходы. Працоўныя **Горлаўкі**, калектыў ударнікаў шахты **«Качэгарка»**, рабочыя і служачыя **Одэсы** заяўляюць на жалобных мітынгах, што ў адказ на катастрофу яны яшчэ больш упарта будуць штурмаваць вышыні тэхнікі, яшчэ больш настойліва змагацца на ўсіх франтах соцыялістычнай будоўлі.

Рабочыя **Яраслаўскага** рэзінакамбіната выказваюць самае глыбокае спачуванне сем'ям загінуўшых таварышоў. Яны просяць урад пачаць пабудову другога самалёта падобнага «Максиму Горькому». Рабочыя завода імя Ягоды ў **Рыбінску**, пабудаваўшыя ратацыі для «Максима Горького», таксама, прапануючы, пабудаваць новы яшчэ больш магутны самалёт, абавязваюцца даць яму ратацыю яшчэ больш высокай якасці.

Атрыманы паведамленні аб жалобных мітынгах на Ростсельмашы, Красном Аксае» і іншых прадпрыемствах **Растова-на-Доне**, на фабрыках і заводах **Сімферопаля, у Феадасійскім** зернасоўгасе, Войкаўскай і іншых МТС Крыма, у **Ніжнім Тагіле, Орэнбургу, Іркуцку** і многіх іншых гарадах і сёлах Совецкага Саюза.

скай МТС; сярод рабочых і служачых шклоўскіх прадпрыемстваў.

—o—

РАБОЧЫЯ ВІТАЮЦЬ РАШЭННЕ ПАРТЫІ І УРАДА

МАГІЛЕЎ, 20 мая. **(Спец. кар. «Звязды»).** Пролетарыі горада Магілева з глыбокім жалем сустрэлі паведамленне аб гібелі ўдарнікаў авіяцыі і самалёта-гіганта «Максим Горький». На **шаўковай фабрыцы** адбыліся мітынгі рабочых па цэхах. Рабочыя горача віталі рашэнне партыі і ўрада пабудаваць новыя тры самалёты—«Владимир Ленин», «Иосиф Сталин» і «Максим Горький».

200 рабочых-чыгуначнікаў пішуць: «Мы ўзмоцнім выхаванне ўдарнікаў, ударнікаў сталінскага заклiку, мы будзем мацаваць наш паветраны флот, гордасць соцыялістычнай краіны». **МАНЬКОЎ.**

—o—

ПАМЯЦІ ЗАГІНУЎШЫХ

І не ад варожае кулі ў бітве,
І не ад халоднай палярнай пургі,
І не з пяруном агнявым ў барацьбе
Загібла ты, птушка Совецкай зямлі.

Да жуткай няшчаснай смяротнай пары,
Пад неба, дзе сонейка, быў твой палёт,
Табой ганарыўся малы і стары,
О, слаўны, о ясны гігант-самалёт!

Ляцеў ты — нямела людская журба,
Ляцеў ты — пужліва ўцякалі імглы,
Над рэчкай галоўку хіліла вярба,
Зайздросна з вышынь пазіралі арлы.

Сягоння ў жалобе радзіма мая
Па страце, якая абегла ўвесь свет...
Вялікая-ж наша працоўных сям'я
Ужо кліча да новых геройскіх пабед.

Героі, што згінулі разам з табой —
Іх памяць пярройдзе з табою ў вякі:
Калгаснік успомніць пра вас за сяўбой,
Заводаў і фабрык успомняць гудкі.

Наперад, наперад, на захад і ўсход!
Зноў да перамог, як адзін, як адзін!..
Ёсць партыя, Сталін, свабодны народ,
Народ гераічны совецкіх краін.

ЯНКА КУПАЛА.

Праз Калонную залу ідзе ўся Масква — Масква працоўных. Праходзяць старыя рабочыя з суровымі, нахмуранымі тварамі і піонеры, якія схіляюць свае сцягі і падымаюць рукі ў знак апошняга развітальнага салюту.

У цэнтры залы на высокім пастаменце, утапаючы ў пышных розах, блакітных гартэнзіях, белых ландышах і фіялетавай сірэні, устаноўлены урны з прахам і пробы з астанкамі дастойных сыноў нашай вялікай радзімы. Да іх накіраваны напоўненыя глыбокім горам погляды родных і блізкіх.

Ля падножжа пастамента — сотні вянкоў. Іх палажылі любячыя рукі прадстаўнікоў партыі і пролетарыяў сталіцы. Сярод іх выдзяляецца велізарны вянок з алай гваздзікі, чырвоных роз і белых цюльпанаў. На чырвоных з чорным лентах простыя словы смутку: «Заўчасна загінуўшым таварышам ад Цэнтральнага Камітэта Усесаюзнай комуністычнай партыі (большэвікоў)».

Побач — вянкі ад Маскоўскага абласного і гарадскога камітэтаў ВКП(б), Моссовета, дзесяткі вянкоў ад цэхаў ЦАГІ, агітэскадрыльі імя Максіма Горкага.

У першы ганаровы караул становяцца лётчыкі агітэскадрыльі імя Максіма Горкага — ордэнаносцы тт. Нусберг, Камышэў, Калан і пілот Турыцын. Кожныя 5 мінут прыходзіць новая змена ганаровага караулу.

У 14 гадзін 50 мінут у залу ўваходзіць тав. **СТАЛІН** і з ім таварышы **Молатаў, Кагановіч і Орджанікідзе.** Любімы правадыр працоўных разам са сваімі бліжэйшымі сябрамі і саратнікамі становіцца к трауркаму пастаменту. На працягу пяці мінут таварышы Сталін, Молатаў, Кагановіч і Орджанікідзе нясуць ганаровы караул ля праху адважных сыноў нашай непараўнанай соцыялістычнай радзімы. Глыбокі смутак ляжыць на твары вялікага правадыра і настаўніка — чулага, адзыўчывага друга ўсяго працоўнага чалавецтва.

З любоўю і бязмежнай адданасцю накіроўваюцца да яго погляды ўсіх, хто знаходзіцца ў зале. Пачуццём бязмежнай удзячнасці напоўнены погляды родных і блізкіх, якія ў момант астрэйшага гора адчулі на сабе цёплыя клопаты і сардэчную адзыўчывасць тав. Сталіна.

У 14 г. 55 м. таварышы Сталін, Молатаў, Кагановіч, і Орджанікідзе здаюць ганаровы караул.

К пастаменту становяцца слухачы Ваенна-паветранай акадэміі імя Жукоўскага.

У 15 г. 30 м. у ганаровы караул становяцца тт. Хрушчоў, Булганін, Кулькоў, Коган, Агранаў, Каротчэнкаў, Карытны і Фурэр.

За імі жалобную вахту нясуць палярныя лётчыкі, героі Совецкага...

няецца. Звыш 100 тысяч працоўных сталіцы з 11 гадзін раніцы прайшлі праз Калонную залу.

* * *

Таварышы Хрушчоў, Булганін, Кулькоў, Старасцін, Коган, Уншліхт Эйдэман, Ткачоў, Марголін, Карытны, Молакаў і Пракоф'еў падымаюць першыя ўрны.

Павольна, у суправаджэнні дзесяткаў тысяч працоўных, ідзе жалобная працэсія па вуліцах сталіцы. Уперадзе нясуць вянкі і ордэны загінуўшых. Аркестры іграюць пахавальныя маршы. Высока над горадам працэсію суправаджае эскадрылля самалётаў, якая аддае апошні развітальны салют.

У 18 гадзін 25 мінут жалобная працэсія ўступае ў вароты Новадзевічых могілак. Тут жалобны мітынг адкрывае тав. Хрушчоў. Ён прадастаўляе першае слова тав. Сойферу.

— Ад імя Маскоўскага абласнога і гарадскога камітэтаў партыі, Мосаблвыканкома, Моссовета і Маскоўскага совета прафесіянальных саюзаў — гаворыць тав. Сойфер — выражаю глыбокі смутак па поваду трагічнай гібелі слаўнага гераічнага экіпажа самалёта «Максим Горький» і лепшых ударнікаў ЦАГІ. Няма такіх слоў, якімі можна выказаць увесь цяжар панесенай утраты. Родныя і прыяцелі загінуўшых работнікаў совецкай авіяцыі! Ваша гора падзяляе ўся партыя, увесь рабочы клас, усе працоўныя нашай краіны, усе лепшыя прадстаўнікі працоўнага чалавецтва. Мы панеслі цяжкую ўтрату. Але большэвікі ніколі не згіналіся ні пад якімі ўдарамі. Паклянемся-ж сёння аддаць усе свае сілы, а калі патрэбна будзе — і жыццё, за канчатковую пабудову бясклясавага соцыялістычнага грамадства. Яшчэ цясней згуртуемся вакол нашай партыі, вакол вялікага правадыра і настаўніка тав. **СТАЛІНА.**

Праштчайце, нашы сябры! Праштчайце, нашы таварышы!

Затым з развітальнымі прамовамі выступаюць тт. Ткачоў, Харламаў і Эйдэман. Усе яны падкрэсліваюць, што глыбокае гора родных і блізкіх, гора калектыва работнікаў ЦАГІ падзяляе ўся партыя, уся краіна.

Муж загінуўшай у часе катастрофы работніцы Салмінай ад імя сем'яў трагічна загінуўшых зачытвае пісьмо, адрасаванае таварышам **Сталіну, Молатаву і Калініну.** У ім сваякі дзякуюць правадыра партыі і кіраўнікоў совецкага ўрада за гарачае падтрыманне, аказанае ім у цяжкую, горасную мінуту.

У 19 г. 10 м. т. Хрушчоў абвяшчае жалобны мітынг закрытым. Урны з прахам загінуўшых замуроўваюцца ў старадаўнюю сцяну. Грабы спускаюцца ў магілы і над імі вырастаюць невялікія ўзгорачкі, асыпаемыя жывымі кветкамі.

Урачыста гучыць гімн вызваленай працы — «Інтэрнацыянал».

ПЕРАМОГА МЕТРАПАЛІТЭНА—ПЕРАМОГА СОЦЫЯЛІЗМА

Прамова тав. Л. М. КАГАНОВІЧА на ўрачыстым пасяджэнні, прысвечаным пуску метрапалітэна 14 мая 1935 г

I.

Таварышы! Вы самі, вядома, разумееце, што мне зараз нялёгка выступаць. Гэта не таму, што ў нас які-небудзь «трагічны» момант, а таму, што ў нас сапраўды сёння вельмі радасны дзень.

Гэты дзень — радасны нам не толькі таму, што мы атрымліваем добра выканаиае пабудаванне. Маскоўскі метрапалітэн выходзіць далёка за рамкі звычайнага ўяўлення аб тэхнічным пабудаванні. Наш метрапалітэн ёсць сімвал будуючагася новага соцыялістычнага грамадства. Наш метрапалітэн увасабляе ў сабе сілу новага пануючага рабочага класа, будуючага і працуючага на новых асновах, процілеглых тым, на якіх ствараліся капіталістычныя дзяржавы.

Быў час, калі капіталістычная гаспадарка будавалася на прагрэсіўных асновах. У параўнанні з феадалізмам капіталізм быў больш прагрэсіўным, больш перадавым. Ён падымаў вытворчыя сілы на большую вышыню, рухаў наперад развіццё культуры. Зусім іншае становішча цяпер. Зараз капіталізм зайшоў у тупік, ён тармозіць развіццё чалавечага грамадства, ён не дае больш прагрэсіўнага напрамку мыслі, тэхніцы, навуцы, мастацтву.

Справа не ў лаянцы па адрасу капіталістычнага ладу. Не. Аналізуючы гістарычныя працэсы развіцця чалавецтва, мы бачым, што на кожным этапе гісторыі падымаюцца новыя людзі, новыя класы, якія даюць нешта новае, больш прагрэсіўнае, замяняючы старыя пануючыя класы, якія ператварыліся ў тормаз развіцця.

Нас, бальшэвікоў, пролетарыяў, буржуа спрабуюць рысаваць варварамі, разбуральнікамі культуры. Гэта хлусня нашых ворагаў выкрыта да канца.

Наадварот, мы змагаемся супроць драпежніцтва, супроць варварства імперыялізма. Мы змагаемся за новую культуру, за новую працу, за новага чалавека, за сапраўднае, светлае, найлепшае жыццё для ўсяго чалавецтва. **(Бурныя апладысменты, крыкі «ўра»).**

Мы, комуністы, ведаючы, што мірна, добраахвотна ніякі клас улады, панавання не ўступае, пачалі вайну супроць старога свету, пачалі пад кіраўніцтвам Маркса, [...] вай. Мы пачалі будаўніцтва першай чаргі метро ў тым-жа 1931 годзе і, як бачыце, сёння з поспехам закончылі яго. Таксама было вырашана пытанне з будаўніцтвам канала Волга—Масква. Тав. Сталін чотка ўказаў, што без канала і без метрапалітэна, Масква, як многамільённы горад, не можа існаваць. Без дастатковай колькасці вады і без развітага, быстрага і зручнага гарадскога транспарта Масква была-б асуджана на праэябанне. Будаўніцтва канала Волга—Масква — гэта найвялікшае пабудаванне, якое спачатку нават выклікала ў некаторых з-за яго грандыёзнасці сумненні ў ажыццявімасці — зараз вядзецца вельмі паспяхова. Мы не сумняваемся, што родны брат метрапалітэна — канал Волга—Масква будзе таксама паспяхова завершан. **(Апладысменты).**

У тав. Сталіна многа спраў, ён кіруе ўсёй краінай. Ён глыбока ўваходзіць у пытанні абароны нашай радзімы, у пытанні прамысловасці, сельскай гаспадаркі і транспарта. Але я вам скажу на аснове свайго вопыта, што да пытанняў перабудовы горада Масквы і ў прыватнасці да будаўніцтва метрапалітэна і канала Волга—Масква тав. Сталін праяўляе асаблівую любоў, асаблівую клапатлівасць. Ён уваходзіць ва ўсе дэталі нашай пабудовы — і як будаваць тратуары, і як масціць вуліцы, і як перабудоўваць набярэжныя, і як азеляняць горад і развіваць паркі, і як будаваць школы, і як будаваць метрапалітэн, канал, каб забяспечыць высокую якасць гэтых пабудаванняў, своечасовае, паспяховае іх сканчэнне. Ён не раз патрабаваў ад нас — глядзіце, каб якасць метрапалітэна была высокая — ўзорная. Кожная яго заўвага падымала мабілізавала маскоўскіх бальшэвікоў на яшчэ больш упартую барацьбу за пабудову і высокую яе якасць. Калі мы перамаглі, то толькі таму, што наша будоўля была пад уважлівым, любоўным наглядам гіганта нашай вялікай радзімы тав. Сталіна. **(Усе ўстаюць. Бурныя, доўгія апладысменты).**

II.

Паспяхова скончыўшы будаўніцтва метрапалітэна, мы перамаглі не толькі як будаўнікі, але і як бальшэвікія арганізатары, [...] капіталістычнай тэхнікі. Яна — здабытак усяго чалавецтва. Мы выкідаем нягоднае, адмятаем капіталістычнае скарыстанне тэхнікі, тое, што стварае прыгнятацеляў і прыгнечаных, што стварае падняволвальнікаў і падняволеных, што стварае рабоў і паноў. Але мы скарыстоўваем гэту тэхніку, каб аблягчыць працу і жыццё чалавека, каб дапамагчы ўсёй масе працоўных, а не толькі багатым, ці

радавітым, жыць лепш, культурней, багацей. Мы ствараем магутны калектыў працоўных, і гэты калектыў, будучы ўзброен новай тэхнікай і ідэяй комунізма, становіцца непераможным! **(Бурныя доўгія апладысменты).**

Мы, рабочыя, калгаснікі, боль[...] за соцыялістычнае грамадства. **(Бурныя авацыі).**

Вось чаму сёння метрабудаўскі калектыў, пачынаючы ад радавога рабочага і канчаючы інжынерам, атрымаў заслужаную ўзнагароду, падзяку, якая ўдзесяцяраецца ў сваім значэнні тым, што яе сёння прапанаваў з гэтай трыбуны наш вялікі, родны тав. **Сталін! (Бурная авацыя. Усе ўстаюць. Крыкі «ўра»).**

Перад намі стаяць яшчэ складаныя задачы, асабліва ў частцы ўзорнай эксплаатацыі метрапалітэна. На мінулым пасяджэнні ў гэтай зале, калі сабраліся метрабудаўцы, я сказаў, што выступаю як член метрабудаўскага калектыва. **(Бурныя апладысменты).** Сёння я ўжо [...] ні на мільярды рублёў, хлебазаводы, школы, тэатры, кіно. Мы развіваем побач з цяжкай індустрыяй усе тыя галіны прамысловасці, якія непасрэдна абслугоўваюць народныя масы.

І вось, таварышы, сканчэнне будаўніцтва Маскоўскага метрапалітэна, на які дзяржава дала больш 700 млн. руб., знамянуе сабой не толькі пачатак, а сапраўды, увайшоўшы ўжо ў жыццё, перыяд будаўніцтва для непасрэднага абслугоўвання мільённых народных мас.

Вось чаму невыпадкова, што метро сустракае такую любоў не толькі ў масквічоў, але і ва ўсёй краіне. Вось чаму дэлегаты з'езда советаў і з'езда калгаснікаў, спускаючыся пад зямлю, на станцыі метрапалітэна, бачылі ў метро ўвасабленне свайго бліжэйшага будучага. Яны не раўнавалі, што ў Маскве створана такое пабудаванне, якога няма ў іншых мясцах, а гаварылі: «Калі наш урад рабочых і сялян здолеў пабудаваць, здолеў стварыць такое пабудаванне пад зямлёй, то ён здолее і нас, у другіх гарадах і ў калгаснай вёсцы, павесці да сапраўднага заможнага і культурнага жыцця». **(Бурныя апладысменты).**

Селянін, рабочы ўмее бачыць у метрапалітэне, у гэтых агнях, у гэтых мрамарных калонах не толькі мрамар, не толькі выдатнае тэхнічнае пабудаванне. Ён бачыць у метро ўвасабленне сваёй сілы, сваёй улады. Раней толькі памешчыкі, толькі багацеі карысталіся мрамарам, а цяпер улада наша. Гэта пабудова для нас, рабочых і сялян, гэта — нашы мрамарныя калоны, родныя, совецкія, соцыялістычныя! **(Апладысменты, крыкі «ўра»).**

Наш метрапалітэн з'яўляецца не толькі практычнай, але і прынцыповай перамогай соцыялістычнага будаўніцтва. З таго моманту, як з'явіліся соцыялісты, буржуазія адпугвала дробных буржуа і частку рабочых тым, што соцыялізм — гэта казарма, соцыялізм хоча астрыгчы ўсіх пад адзін грэбень, адзець усіх у аднолькавыя касцюмы, стварыць казарменыя дамы, зрабіць жыццё аднастайным. Некаторыя індывідуалісты з-за такога паклёпу адпіхваліся ад соцыялізма: мы, моў, не супроць соцыялізма, але мы супроць казармы, — гаварылі яны.

[...]лад. Наша грамадства ёсць першае за ўсё грамадства соцыялістычнае. Соцыялістычная дзяржава можа дазволіць сабе стварыць для народу пабудову, якая каштуе даражэй, але затое дае выгоды, лепшае самаадчуванне, мастацкую асалоду насельніцтву. Мы хочам, каб гэта пабудаванне, якое больш, чым які-небудзь другі палац, тэатр, абслугоўвае мільёны людзей, — каб гэта пабудаванне падымала дух чалавека, аблягчала яго жыццё, дастаўляла яму адпачынак, задаваленне.

Наш рабочы, які едзе на метро, павінен адчуваць сябе ў гэтым пабудаванні бадзёра і радасна, ведаючы, што працуе для сябе, ведаючы, што кожная гайка ёсць гайка соцыялізма. Ён павінен адчуваць сябе ў метро таксама радасна, таксама бадзёра, таксама добра, як адчувае сябе ў быту, у жыцці, на сходзе, ў клубе, на заводзе! **(Бурныя апладысменты).**

Вось чаму, таварышы, мы пабудавалі такі метрапалітэн, дзе чалавек, спускаючыся на станцыю, адчувае сябе, па азначэнню рабочых Масквы — «як у палацы». Дый палацы нашага метро не аднастайныя. Што ні станцыя — то своеасаблівасць. Дзе-ж тут, паны буржуа, казарма, знішчэнне асабістасці, знішчэнне творчасці, знішчэнне мастацтва?

Наадварот, на метро мы бачым найвялікшае разгортванне творчасці, росквіт архітэктурнай думкі — што ні станцыя, то палац, што ні палац, то па-асобаму аформлены.

Але кожны з гэтых палацаў свеціць адным агнём, агнём ідучага наперад, перамагаючага соцыялізма! **(Бурныя апладысменты, якія пераходзяць у авацыю).**

* * *

Калі мы ўспамінаем сёння аб усім пройдзеным шляху, то нявольна адчуваеш пачуццё гордасці, што мы стварылі такое гіганцкае пабудаванне — метрапалітэн, толькі сваімі сіламі, сіламі нашай прамысловасці: эскалатары нашы, рэле і аўтаблакіроўка **нашы,** вагоны і рэйкі **нашы,** рабочыя **нашы,** комсамольцы **нашы,** комсамолкі **нашы,** інжынеры **нашы! (Бурныя апладысменты).** Але ў той-жа час мы павінны наша пачуццё радасці, якое можа расквасіць, размагніціць некаторых сантыментальных людзей, перакаваць [...]

АГЛЯД ДРУКУ

УЗОР ПАЛІТЫЧНАЙ БЕЗАДКАЗНАСЦІ

Прамова таварыша **Сталіна** на выпуску акадэмікаў Чырвонай арміі была апублікавана ва ўсіх цэнтральных газетах **6 мая.**

У гэты-ж дзень вышаў чарговы нумар газеты **«Літаратура і мастацтва»**—орган праўлення саюза совецкіх пісьменнікаў і кіраўніцтва мастацтвам Наркомасветы БССР (нам. рэдактара тав. **Мендэль).**

Дапусцім, што па тэхнічных прычынах рэдакцыя «ЛіМ» у гэтым нумары змясціць прамову таварыша **Сталіна** не змагла, але чарговы нумар вышаў 11 мая. Аднак і на гэты раз прамова таварыша **Сталіна** змешчана не была.

Нарэшце, толькі 16 мая газета публікуе прамову таварыша Сталіна. І тут рэдакцыя газеты «ЛіМ» паказала ўзор выключна безадказных адносін да такога велізарнай гістарычнай важнасці дакумента, як прамова нашага правадыра.

У прамове сказана: «У сувязі з гэтым занадта многа гавораць у нас аб заслугах кіраўнікоў, аб заслугах правадыроў». «ЛіМ» гэта месца прыводзіць па-свойму: «У сувязі з гэтым занадта мала гавораць у нас пра заслугі кіраўнікоў, пра заслугі правадыроў».

У астатнім тэксце мы знаходзім таксама рад няправільна перакладзеных слоў, апячатак, пропускаў.

У прамове сказана: «Мы ішлі ў гэтай справе па стапах Леніна», «ЛіМ» перакладае наступным чынам: «Мы ішлі ў гэтай справе па кроках Леніна». У сказе «Не будзе ў нас такіх кадраў—будзем культаць на абедзве нагі», слова «такіх» зусім выкінута.

Падобных прыкладаў можна прывесці многа.

Паўстае пытанне: няўжо нельга было перад выпускам у свет газеты канчаткова зверыць тэкст прамовы? Неабходна і можна было [...]

Энгельса, Леніна і цяпер прадаўжаем пад кіраўніцтвам геніяльнага паслядоўніка Маркса, Энгельса, Леніна — нашага вялікага **Сталіна. (Бурныя апладысменты, крыкі «ура»).**

Мы з вамі ваявалі ў дні Октябра, затым у грамадзянскую вайну мы змагаліся з інтэрвентамі і кулакамі, ваявалі з нашай гаспадарчай і культурнай адсталасцю, ваявалі за новае ўпарадкаванне нашай краіны, змагаліся з апартуністамі ў нашым уласным асяроддзі. Мы ваявалі за ператварэнне нашай краіны з адсталай, жабрацкай, бездарожнай, некультурнай — у краіну культурную, у краіну індустрыяльную, у краіну, якая можа дагнаць і абагнаць перадавыя ў тэхнічных адносінах краіны і паказаць новыя ўзоры чалавечай культуры.

Маскоўскі метрапалітэн ёсць адзін з участкаў той вялікай вайны, якую мы вядзем ужо некалькі год і, у асаблівасці, у апошнія гады. Мы ваюем за новае чалавечае грамадства, мы ваюем за новыя правы чалавека, мы ваюем супроць эксплаатацыі, супроць рабства, за добраахвотную свядомую працу на карысць усяго калектыва, за працу, якая натхняе людзей, за працу, якая стварае не толькі новыя выдатныя рэчы, але і новага чалавека. **(Бурныя апладысменты).** І калі, таварышы, запытаць нас, як мы будавалі метрапалітэн, то коратка мы маглі-б сказаць: **мы не проста будавалі метрапалітэн, мы ваявалі за перамогу нашага першага совецкага метрапалітэна. (Бурныя апладысменты).**

Гісторыя нашага метрапалітэна пачынаецца з таго, як на чэрвеньскім пленуме ЦК ВКП(б) у 1931 годзе быў пастаўлен даклад аб гарадской гаспадарцы. Тав. Сталін непасрэдна кіраваў падрыхтоўкай гэтага пытання к пленуму. Пытанні выпраўлення бягучых недахопаў гарадской гаспадаркі ў галіне водазабеспячэння, ацяплення, гарадскога транспарта перарасталі ў карэнныя пытанні рэканструкцыі пролетарскай сталіцы. Іменна ў гэты перыяд, калі я папярэдне дакладваў тав. Сталіну аб усіх практычных пытаннях, якія ўзнікаюць у сувязі з рэканструкцыяй Масквы, тав. Сталін паставіў пытанне аб неабходнасці будаўніцтва маскоўскага метрапалітэна. На маё запытанне, калі пачынаць будаўніцтва, тав. Сталін даў, як заўсёды, ясны дзейсны адказ — пачынаць трэба **неадкладна. (Бурныя апладысменты).**

Слова не разышлося са спра-

Так, многа нам працы прышлося палажыць на будоўлю. Мы змагаліся з прыродай, мы змагаліся з дрэннымі грунтамі пад Масквой. Маскоўская геалогія аказалася дарэволюцыйнай, старарэжымнай **(смех)**. яна не спачувала большэвікам, яна ішла супроць нас. Вядзеш праходку як быццам у сухой пародзе, і раптам пачынае ціснуць, затапляць, ідуць плывуны.

Мы не мелі вопыта ў будаўніцтве метро. Нам прыходзілася ў пачатку разам з інжынерамі, тэхнікамі разбірацца даскапала ва ўсіх пытаннях. Мы, арганізатары, вучыліся тэхніцы, а інжынеры вучыліся ў нас, большэвікоў, напорыстасці і арганізатарскаму майстэрству.

Калі выяснілася, напрыклад, небяспека абвалаў на плошчы імя Дзержынскага, мы збіраліся начамі, пыталі аднаго, другога спецыяліста, як быць; былі прапановы аставіць праходку па Дзержынскай плошчы і пайсці абходам, або пайсці глыбей, або можа быць адмовіцца ад пабудовы станцыі на плошчы і пайсці толькі тунелем. Адзін інжынер выказвае адну думку, другі — другую, трэці — трэцюю, а ўрэшце адсейваем няправільнае, знаходзім правільны шлях, злучаем правільныя ў адну моцную сталёвую варку, змацоўваем яе большэвіцкім вопытам і атрымліваем такое рашэнне, што інжынеры і практыкі выходзяць упэўненымі, што справа будзе забяспечанай.

Маскоўскаму камітэту партыі, Моссовету і Метрабуду прыходзілася вырашаць многа складаных задач. Я не скажу, што будаўніцтва ішло без трудностей і замінак. Спадзяюся, што ў будаўніцтве другой чаргі, устаноўленай рашэннем ЦК і Соўнаркома, мы зможам унікнуць і гэтых замінак. Будаўніцтва другой чаргі будзе весціся на базе больш магутнай тэхнікі. Але адно ясна — на будоўлі загартаваўся ў барацьбе, згуртаваўся, на аснове разгорнутай самакрытыкі такі калектыў, такая сіла, як гаварыў тав. Сталін, партыйных і непартыйных большэвікоў, якая зараз здолее пабудаваць у Маскве метрапалітэн яшчэ больш дасканалы. **(Бурныя апладысменты).**

Буржуазныя паклёпнікі гавораць, што большэвікі супроць старой культуры. Гэта хлусня. Гэта абвергнута Леніным, Сталіным, абвяргаецца нашай практыкай кожны дзень.

Мы бярэм са старой культуры ўсё лепшае. Мы не выкідаем ка-

рое, але мы ўмеем стварыць новае. І мы ўмеем вучыцца тэхніцы ў прафесароў, інжынераў не толькі нашай краіны, але і заграніцы. Мы, святкуючы сёння сканчэнне нашага метрапалітэна, у той-жа час вітаем прадстаўнікоў замежнай тэхнікі, якія, як эксперты, дапамаглі нам у 1932 годзе. **(Апладысменты).** Людзі яны вопытныя, мы іх запрасілі і папрасілі даць нам экспертызу складзеных нашымі інжынерамі праектаў. Яны нам далі парады, а мы ўлічылі і па-свойму, па-рабоча-сялянскаму пераварылі гэтыя парады. **(Бурныя апладысменты).**

Мы ўлічылі кансультацыі совецкіх экспертаў, лепшых вучоных нашай краіны. І мы здолелі на будоўлі метрапалітэна прымяніць старыя дасягненні буржуазнай культуры і новыя метады — метады большэвіцкай, ленінскай, сталінскай культуры, якая перамагае ўсё на сваім шляху. **(Бурныя, доўгія апладысменты, якія пераходзяць у авацыю).**

На прыкладзе нашых вялікіх пабудоў — Днепрабуда, Магнітабуда, Кузбаса, Метрабуда, дзесяткаў і соцень другіх пабудоў відаць, як новы пануючы клас, клас пролетарыяў перастае ўжо быць чумазым, некультурным; у горадзе і ў вёсцы ў нас растуць новыя сілы інжынераў і тэхнікаў, агрономаў і ўрачоў з рабочых і работніц, з калгаснікаў і калгасніц. Ударнікі—рабочыя, калгаснікі маладыя спецыялісты сваім энтузіязмам, сваёй адданасцю, сваёй верай у справу, сваёй любоўю к чалавецтву заражаюць энтузіязмам лепшых старых спецыялістаў, інжынераў, архітэктараў, якія разам з рабочымі і калгаснікамі будуюць і дапамагаюць у будоўлі новага соцыялістычнага грамадства. **(Бурныя апладысменты).**

Вось чаму, таварышы, мы ўпэўнены, што прыехаўшыя да нас госці і замежныя спецыялісты не могуць не пранікнуцца пашанаю да таго ладу, да той краіны, да тых людзей, якія твораць новае, якія могуць ствараць такія выдатныя пабудаванні, як Маскоўскі метрапалітэн.

Наш Маскоўскі метрапалітэн выдатны іменна тым, што там не проста мрамар, — не, там не проста граніт, — не, там не проста метал, — не, там не толькі бетон, — не! Там у кожным куску мрамара, у кожным куску метала і бетона, у кожнай ступені эскалатара сквазіць новая душа чалавека, наша соцыялістычная праца, там наша кроў, наша любоў, наша барацьба за новага чалавека,

хоў зносін, прыняўшага метрапалітэн, пабудаваны вамі, абяцаю, што мы гэту выдатную пабудову не толькі не сапсуем, не толькі не дапусцім яе забруджвання, яе папсавання, але мы пастараемся там-сям яе ўдасканаліць, пастараемся перш за ўсё арганізаваць такую нармальную і бесперабойную эксплаатацыю, якая будзе дастойна слаўных, пераможных будаўнікоў маскоўскага метрапалітэна. **(Апладысменты).**

Ад імя Народнага камісарыята шляхоў зносін, ад імя чыгунак, прыняўшых у сваю сям'ю 29-ю дарогу — метрапалітэн — вітаю сёння вас — метрабудаўцаў, якія паспяхова пабудавалі першую чаргу, і метрабудаўцаў, якія пад кіраўніцтвам партыі і ўрада, пад непасрэдным кіраваннем Наркамцяжпрома будуць таксама паспяхова будаваць другую чаргу Маскоўскага метрапалітэна! **(Апладысменты).**

III.

Метрапалітэн знамянуе сабой новы этап нашага соцыялістычнага будаўніцтва. За апошнія гады мы ўзмоцнена будуем заводы, развіваем металургію і машынабудаўніцтва, закладваем шахты, бо краіна без метала, без вугалю, без машын — была-б крайнай слабай, якую немінуча разбілі-б і паднявольвалі нашы ворагі. Нам патрэбна была магутная база цяжкай прамысловасці, каб умацаваць абарону нашай радзімы, каб развіваць сельскую гаспадарку, транспарт і галіны, якія непасрэдна абслугоўваюць патрэбы працоўных.

А зараз, таварышы, мы ўжо маем узброеную перадавой тэхнікай сельскую гаспадарку, моцныя калгасы, выдатныя заводы, мы маем магутную металургію, якая з'яўляецца ўзорам нашай прамысловасці і якая выдаўна, на чале з народным камісарам цяжкай прамысловасці т. Орджанікідзе, заслужыла вышэйшую ўзнагароду ад нашага ўрада. **(Бурныя апладысменты).** У нас ёсць адсталы ўчастак гаспадаркі — чыгуначны транспарт. Я не магу аб ім не ўпамянуць, бо ён мяне непасрэдна датычыць. Але я спадзяюся, што і гэта вузкае месца народнай гаспадаркі — наш соцыялістычны транспарт — пры вашым дружным падтрыманні быстра пойдзе ўгару разам з усёй народнай гаспадаркай. **(Бурныя, доўгія апладысменты).**

Цяпер мы ўступілі ў новую паласу, у паласу будаўніцтва для непасрэднага і ўзорнага абслугоўвання народных мас. Мы будуем цэлыя гарады, жылыя памяшкан-

Да Октябрской рэволюцыі мы выкрывалі гэты паклёп словамі. Цяпер мы яго разбіваем да канца нашымі большэвіцкімі справамі.

Паглядзіце на наш метрапалітэн. У чым яго асаблівасць? Асаблівасць яго ў тым, што калі ў другіх краінах метрапалітэны будаваліся, галоўным чынам, для выкалачвання прыбытку, то мы пабудавалі метро, маючы толькі мэту аблягчэння перасоўвання працоўных нашай пролетарскай сталіцы.

Метрапалітэны ў капіталістычных гарадах будуюцца мрачнымі, аднастайнымі, сумнымі. Чалавек ідзе з работы стомлены, спускаецца ўніз, у змрок склепа, садзіцца ў падземны поезд і не адчувае не толькі адпачынку, а наадварот яшчэ больш стамляецца.

У нас іншае грамадства і іншы

у пачуццё яшчэ большай згуртаванасці вакол партыі і ўрада, дысцыплінаванасці, у пачуццё, **якое падымае нас на новыя вялікія справы.** Мы сёння гаворым на ўвесь свет, на ўсю краіну гучным голасам:

Няхай жывуць пераможцы вялікай пабудовы соцыялізма ў нашай краіне!

Няхай жывуць рабочыя, работніцы, інжынеры, тэхнікі, камуністы, парторгі, прафоргі, беспартыйныя і ўсе, якія будавалі метрапалітэн з любоўю, з верай ў тое, што яны будуюць для сябе, для соцыялізма!

Няхай жыве пераможная партыя Леніна і вялікі будаўнік комунізма наш тав. **Сталін! (Бурныя авацыя, усе ўстаюць, крыкі: «Ўра», «Няхай жыве т. Сталін!», «Няхай жыве т. Кагановіч!»).**

Да 16-га мая гэту прамову перадрукавалі ўжо ўсе раённыя і фабрычна-заводскія газеты!

Адсюль два вывады:

Рэдакцыя «ЛІМ», надрукаваўшы прамову таварыша Сталіна са спазненнем на 10 дзён (пасля ўсіх раённых і фабрычна-заводскіх газет!) паказала ўзор палітычнай безадказнасці.

Рэдакцыя перадаверыла пераклад тэкста прамовы другарадным працаўнікам. не праверыўшы пераклад, і гэтым самым праявіла недапушчальныя для большэвіцкай газеты благадушша і бесклапотнасць.

На партыйныя тэмы

ЕСЦЬ ПАРТКОМ НА ЛЕСАЗАВОДЗЕ...

У партыйнай арганізацыі віцебскага лесазавода імя «Праўды» 12 членаў і 10 кандыдатаў партыі. Ёсць партком, ёсць заводская газета, ёсць «партыйная гаспадарка», словам, ёсць усё, што патрэбна для партыйнай арганізацыі.

Няма толькі кіраўніка партыйнай арганізацыі, сапраўднага арганізатара, чалавека, які любіць партыйную работу.

Сакратар парткома т. **Скуловіч** сумяшчае партыйную работу з абавязкамі загадчыка аддзела кадраў заводакіраўніцтва. Пад яго кіраўніцтвам партком больш нагадвае гаспадарчую арганізацыю, чым партыйную.

На пасяджэнні парткома, на партыйных сходах увесь час заслухоўваліся выключна гаспадарчыя пытанні і часам некаторыя іншыя, але толькі не ўнутрыпартыйныя.

Вось павестка дня парткома за 17 лютага: аб забеспячэнні завода сыравінай, аб падрыхтоўцы завода да рамонту, аб святкаванні дня Чырвонай арміі, аб парушэнні двума комуністамі партыйнай этыкі.

2 сакавіка абмяркоўваліся пытанні аб падрыхтоўцы да 1 мая, аб шэфстве над вёскай, аб зрыве комсамолкай Казакевіч заняткаў гуртка СПА (супроць паветранай абароны), аб пераглядзе норм выпрацоўкі.

У студзені быў адзін партыйны сход з такім парадкам дня: аб тэхвучобе — даклад тэхпропа завода і аб рабоце аднаго цэха — даклады начальніка цэха і прафорга.

У лютым быў адзін закрыты сход. У сакавіку схода не было. У красавіку — адзін сход аб плане работы парткома.

Вось па сутнасці ўся работа партыйнага камітэта за 1935 год.

Чым займаецца заўком і комсамольскі камітэт? Адказаць няцяжка. Сакратар комсамольскага камітэта — ён-жа загадчык клуба. Уся яго работа зводзіцца да арганізацыі платных танцулек.

Як-жа работа парткома адбіваецца ў партыйнай гаспадарцы? Пратаколы партсходаў і парткома не афармлены, не падпісаны.

Вышэй мы сказалі, што ў арганізацыі 22 комуністы. Між тым, у стале сакратара парткома знаходзіцца 25 учотных картак. Хто гэтыя людзі, чые карткі лішнімі ляжаць у парткоме?

Гэта — кандыдат партыі Масальскі, які не працуе на заводзе ўжо тры месяцы. Ваданосаў — былы дырэктар завода, які не працуе на заводзе ўжо больш месяца, Сержанава — кандыдат партыі, якая жыве на прыгараднай гаспадарцы і нідзе не працуе (жонка дырэктара гаспадаркі). Яна ніколі не наведвае сходаў і невядома — ці плоціць членскія ўзносы.

Паглядзелі мы асобныя ўчотныя карткі. Кандыдат партыі Сержанаў год працуе дырэктарам прыгараднай гаспадаркі. Ва ўчотнай картцы ўказана «рабочы прыгараднай гаспадаркі».

Два гады працуе Скуловіч сакратаром парткома і загадчыкам аддзела кадраў. Ва ўчотнай картцы ўказана — «старшыня заўкома».

Гэтыя прыклады не адзіныя. Запушчанасць партыйнай гаспадаркі, як у люстры адбівае застой у рабоце парткома, непатрабавальнасць кіраўнікоў да сябе і другіх. Гэта гучыць, як анекдот, але, на жаль, факт, што сакратар парткома ні разу не раскрываў «Вопросы ленинизма» Сталіна. І гэта лічыцца ў парадку рэчаў!

Справядлівасць патрабуе ўказаць яшчэ на адну дэталь. Інструктар гаркома партыі т. **Марына** месяцаў тры таму назад захварэла. Да партарганізацыі лесазавода прымацавалі інструктара па лёгкай прамысловасці тав. **Смірнова.** Але яму цяжка ахапіць аднаму ўсе арганізацыі лёгкай прамысловасці, а да гэтага яшчэ дабавілася лясная.

Наогул, арыентацыя гарадскога камітэта на «гіганты» моцна адчуваецца ў Віцебску. Ды сапраўды, ці варта займацца партарганізацыяй такога «дробнага» прадпрыемства, калі побач ёсць стольчі «гігантаў»?

І на лесазаводзе інструктара чакаюць з нецярплівасцю...

Л. ГЛЕЗЕР.

БЯЗДУШНЫЯ АДНОСІНЫ

(ПІСЬМО ІНСПЕКТАРА НК АХОВЫ ЗДАРОЎЯ)

11 мая гэтага года ў Клічаўскую раённую амбулаторыю звярнуўся за хуткай дапамогай калгаснік Мацюшонак Іван калгаса «Паллавы», Клічаўскага сельсовета. Ён у часе работы ў калгасе скалечыў сустаў калена. Тут-жа, на месцы, хвораму была аказана адпаведная дапамога і ён быў накіраван у Бацэвіцкую больніцу для лячэння.

У Клічаў Мацюшонак прышоў пяшком, бо старшыня калгаса адмовіўся даць падводу. Па дарозе ён аблассіліў ад страты крыві.

Я і раённы доктар Фрыдман звярнуліся за дапамогай да намесніка старшыні Клічаўскага РВК т. Найдуна, каб РВК даў каня адвезці хворага дамоў або ў Бацэвіцкую больніцу. Але т. Найдун коратка адказаў: «Няхай вам будзе вядома, што РВК перавозкай хворых не займаецца, у нас коні выключна для абслугоўвання работнікаў РВК».

Мацюшонак накіраваўся было ў калгас, але прайшоўшы некалькі крокаў зваліўся.

І толькі калі ў гэту справу ўмяшаўся райупаўнаважаны НКУС, хворы к вечару быў дастаўлен дамоў.

МЕЛЬНІК.

—о—

ІНІЦЫЯТЫВА, ЯКУЮ ТРЭБА ПАДТРЫМАЦЬ

(ПІСЬМО КАЛГАСНІКА)

У газеце «Звязда» ад 11 красавіка я прачытаў заметку аб пабудове артэзіянскіх студняў у Юравіцкім сельсовеце (Мазырскі раён). Гэта ініцыятыва юравіцкіх калгаснікаў мне вельмі спадабалася.

Я падумаў: чаму не зрабіць такія студні і ў нашым калгасе «Чырвоны барэц», Талачынскага раёна?

У калгасе налічваецца 75 гаспадарак. Але-ж па ўсяму калгасу няма ніводнай студні.

Пабудаваць сваімі сіламі артэзіянскую студню калгас не мае магчымасці, таму, што вада знаходзіцца на вялікай глыбіні.

Трэба будаўнічаму сектару Наркамзема дапамагчы нам у гэтым.

СКРАБА Е. І.

—о—

По слядах выступленняў «Звязды»

Усебеларускае спаборніцтва трактарных брыгад

УЗЯЦЬ БАЯВЫЯ ТЭМПЫ ВОРЫВА ПАПАРАЎ І ЦАЛІНЫ

ПОЎНУЮ НАГРУЗКУ ТРАКТАРАМ!

Перадавыя МТС БССР рапартуюць аб поўным выкананні і нават перавыкананні трактарным паркам плана веснавых палявых работ. Шырокім рэхам адгукнуліся трактарысты нашай ордэнаноснай рэспублікі на заклік **Зоні Рачок.** Дзесяткі і сотні трактарыстаў уключыліся ў соцыялістычнае спаборніцтва.

168 гектараў на трактар дала брыгада **Кавалёва ў Хоцімскай** МТС. 12 гектараў за 20 гадзін работы на «ХТЗ» даў трактарыст **Макараў у Слуцкай** МТС. 4 і 5 гектараў у дзень на «ФП» давалі трактарысты **Зайцаў і Палтарацкі** ў Бялыніцкай МТС.

Па іх, па перадавых ударніках, вадзіцелях сталёвых коней, павінны раўняцца ўсе трактарысты БССР.

Мы сёння павінны проста сказаць, што мала гонару для трактарыста выконваць план. **Настойлівая задача ўсіх МТС і трактарыстаў — перавыконваць нормы выпрацоўкі.** Іменна пад гэтым лозунгам павінен разгортвацца другі этап спаборніцтва трактарных брыгад.

Ці зразумелі ўсе кіраўнікі МТС усю важнасць пастаўленых задач?

Трактарны парк **Суражскай** МТС на 15 мая выканаў план веснавых работ толькі на 44 проц. Не выканалі яшчэ нават і 50 проц. плана **Дубровенская, Сіроцінская, Чашніцкая, Путчынская, Плешчаніцкая, Парыцкая і Петрыкаўская** МТС. Такое далейшае адставанне нецярпіма. Нельга больш дапускаць такога безгаспадарчага і безадказнага скарыстання трактароў, як у гэтых МТС.

Асабліва трэба папярэдзіць аб гэтым зараз, калі большасць раёнаў адсеялася ўжо і ў многіх МТС

СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫЯ МЕТАДЫ РАБОТЫ ЗАБЯСПЕЧЫЛІ ПОСПЕХ

СЛУЦАК. Сёлета, як ніколі раней, мы на Случчыне мелі сапраўды сумесную работу калгасаў з брыгадзірамі трактарных участкаў. Калгасы самі падбіралі лепшыя ўчасткі, забяспечвалі дастаўку гаручага, стваралі добрыя спрыяючыя ўмовы для трактарыстаў. У радзе калгасаў мы мелі выпадкі, калі, закончыўшы веснавыя работы, праўленні преміравалі трактарыстаў за ўдарную работу. Так было ў калгасе **імя Леніна,** Ленінскага сельсовета (старшыня Гурбо), калгасе **імя Сталіна,** Сераднякоўскага сельсовета (старшыня Бруй), і ў іншых.

Такія ўмовы забяспечылі беспербойную работу трактарнага парку і паспяховае завяршэнне палявых работ. Варта прывесці некалькі лічбаў, якія вельмі ярка ілюструюць работу трактароў.

У перавodзе на мяккае ворыва кожны трактар у 1933 годзе ўзорваў у дзень 1,2 гектара, у 1934 годзе—2,77 гектара, а ў 1935 г. —5,55 гектара.

За час веснавых работ трактарысты на 15-сілавым трактары ў 1933 годзе ўзорвалі 50 гектараў у 1934 г.—82 гектары, а ў 1935 годзе— 114,5 гектары.

У веснавую сяўбу 1933 г. трактарысты працавалі 43 дні і выканалі план веснавых работ на 28 проц. У 1934 г. —працавалі 31 дзень і выканалі план на 56 проц. У 1935 годзе—працавалі толькі 20 дзён і выканалі план на 101,8 проц. зэканоміўшы 7 проц. нормы гаручага.

Гэтыя лічбы даволі выразна гавораць аб атрыманай сёлета трактарным паркам перамозе і аб тых людзях, якія дабіваюцца гэтай перамогі.

Трэці год працуе брыгадзірам тав. **Мужчынскі.** Яго брыгада № 3 выканала план веснавых работ на 111,7 проц. Лепшыя трактарысты яго брыгады Арцыховіч М. і Туравец Р. узаралі на сваім трактары 127 гектараў. А Дзерыка і Прахарэня ў 5 брыгадзе далі на сваім «ХТЗ» за веснавую сяўбу 151,5 гектараў. **Трактарыст Макараў за 20 гадзін работы даваў 12 гектараў.**

Намеснік дырэктара МТС СТАШЭНІН.

★ ★ ★

ЧЭРЫКАЎ. (Па тэлеграфу). Трактарны парк МТС на 14 мая выканаў план веснавых работ на 107,1 проц. Зэканомлена 3 тоны гаручага. Узарана трактарамі 2.300 гектараў. Трактары ў поўнай спраўнасці і пераключыліся на ўздым папараў.

Дырэктар МТС ЛІСКОЎ.
Парторг ЗІНЬКОВІЧ.
Рабачком ГОЛЯНД.

★ ★ ★

БУДА-КАШАЛЕВА. (Па тэлеграфу). Уключыўшыся ў соцыялістычнае спаборніцтва трактарных брыгад, трактарны парк Буда-Кашалёўскай МТС ударнай работай выканаў на 14 мая план веснавых работ на 104 проц. У пераводзе на мяккае ворыва ўзарана 2.171 гектар. **План радковай сяўбы выканан на 175 проц.** Зэканомлена гаручага 35 цэнтнераў. Пераключаем трактары на ворыва папараў і цаліны.

Дырэктар МТС ГАНЧАРЭНКА. Нам. дырэктара па палітчастцы ГУТНЕР.
Старшыня рабачкома БУШМІНКІН.

★ ★ ★

ПРАПОЙСК. (Па тэлеграфу) Трактарны парк МТС на 17 мая выканаў план веснавых работ на 104,3 проц. Зэканомлена 4,5 тоны гаручага. За ўвесь час веснавых работ не было ні адной аварыі машын. Пераключаем трактары на ўздым папараў.

Дырэктар МТС КОВАЛА.
Нам. дырэктара па палітчастцы ЛАНШМАЧ.
Старшыня рабачкома САЛОДКІН.

ЛЮДЗІ, АЎЛАДАЎШЫЯ ТЭХНІКАЙ

ХОЦІМСК. Трактарная брыгада Кавалёва Лазара 18 красавіка ... ся тым, што выконваючы дагавор соцыялістычнага спаборніцтва

ПОМНІК В. І. ЛЕНІНУ У ПОЛАЦКУ

У Полацку адбыўся грамадскі прагляд праектаў помніка **В. І. Леніну.** Эскізы і мадэлі прадставілі скульптары **Бразер, Грубе, Бембель, Глебаў і Сарока.**

Прынят праект Бембеля. Помнік складаецца з трох фігур і барэльефа. Фігура Леніна ўзята ў момант выступлення Ільіча на мітынгу перад адпраўкай часцей на польскі фронт. Барэльеф паказвае вызваленне Беларусі ад белапалякаў. З правага боку—фігура матроса, з левага—пагранічніка.

Помнік будзе ўстаноўлен на Плошчы Волі. Ён будзе жалеза-бетонны і абліцован мрамарнай крошкай. Вышыня помніка — 13 метраў.

—о—

НОВЫЯ ЭЛЕКТРАСТАНЦЫІ У КАЛГАСАХ

Электрычнасць усё больш пранікае ў калгасную вытворчасць і калгасны быт. Нядаўна закончана пабудова і пушчана ў эксплаатацыю пяць новых электрастанцый — у калгасе «1 мая» (Лагойскі раён). пры Лагойскай МТС, Цялушскай машына-трактарнай майстэрні, Калінкавіцкай інкубатарнай птушкаводнай станцыі і Мар'інагорскай вучэбнай гаспадаркі.

У бягучым годзе намечана пабудова 11 электрастанцый, у тым ліку 4 у калгасах і 3 пры МТС — Любаньскай, Петрыкоўскай і Асіпавіцкай 60 калгасаў электрыфікуюцца ад сеткі першай БелДРЭС і гарадскіх электрастанцый.

У Беларусі ўжо ёсць 118 электрамалацільных агрэгатаў. У гэтым годзе ў калгасах будзе змантыравана яшчэ 48 агрэгатаў. Электрамалатарні павінны абмалаціць калгасны ўраджай з плошчы 42.500 гектараў.

На электрыфікацыю сельскай гаспадаркі ў бягучым годзе адпушчана 1.200 рублёў.

—о—

АБМЕН ВОПЫТАМ ВЫТВОРЧАЙ РАБОТЫ

ВІЦЕБСК, 19 мая. (Кар. «Звязды»). У Віцебск прыбыла брыгада вынаходцаў і рацыяналізатараў з гомельскіх прадпрыемстваў—завода імя Кірава, фабрыкі «Комінтэрн» і кандзіцерскага камбіната «Спартак». Брыгаду ўзначальвае старшыня цэнтральнага совета вынаходцаў БССР т. Глозман.

Мэта прыезду—абмен вопытам і наладжванне вынаходніцкай работы. Віцебск такую-ж брыгаду паслаў у Гомель.

**

БАРЫСАЎ, 19 мая. (Кар. «Звязды»). У Далёка-Усходні край на запалкавую фабрыку «Полымя» выехала брыгада лепшых ударнікаў барысаўскай фабрыкі імя Кірава. У складзе брыгады—галоўны інжынер фабрыкі т. Шабанаў, старыя кадравыя рабочыя тт. Рабцэвіч,

Вучні 7 класа пятай менскай школы (злева направа): Шура Шумахер, Беба Бесніна, Оля Міхопап, Грыша Пільман і Бора Зіменна здалі іспыты на «выдатна».

Фото Каплінскага.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

АБ ПАРАДКУ ВЫПЛАТЫ ЗАРПЛАТЫ НАСТАЎНІКАМ, МЕДРАБОТНІКАМ, АГРАНОМАМ І ІНШЫМ РАБОТНІКАМ, ЗНАХОДЗЯЧЫМСЯ НА МЯСЦОВЫМ БЮДЖЭЦЕ

Пастанова Совета Народных Камісараў БССР

Совет Народных Камісараў адзначае недапушчальныя факты нясвоечасовай выплаты зарплаты настаўнікам і іншым работнікам па Прапойскаму, Лёзненскаму, Дубровенскаму, Старобінскаму, Камарынскаму, Брагінскаму і Клімавіцкаму раёнах, што стала ў практыцы работы ўказаных раёнаў сістэмай, асабліва Прапойскі раён, стаўшы на шлях прамога абліччвання і недавыплаты зарплаты настаўнікам, што ўстаноўлена абследваннем НК асветы і ЦК саюза пачатковай і сярэдняй школы.

СНК лічыць, што ўказаныя раёны допусцілі прамое ігнараванне рашэнняў партыі і ўрада аб выплаце зарплаты настаўнікам і не выканалі неаднаразовых указанняў СНК па гэтаму пытанню.

Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Даручыць НК асветы, НК фінансаў, усім РВК і горсоветам прыняць да няўхільнага кіравання безадкладнага выканання рашэння СНК СССР ад 4 мая г. г. («Известия ЦИК СССР и ВЦИК» от 9-V-35 г., № 108).

2. Устанавіць, што адказнасць па суду за нясвоечасовую выплату

з раённага бюджэта з наступным спісаннем выплачанай сумы распараджэннем старшыні горсовета або РВК з бягучага рахунка адпаведнага сельсовета ў Дзяржбанку або ў ашчадкасе.

6. Абавязаць НК асветы штомесячна атрымліваць весткі аб становішчы разлікаў па зарплаце з настаўнікамі за папярэдні месяц у кожным раёне паасобку і прадстаўляць іх не пазней 10 чысла наступнага месяца ў СНК і НКФ БССР.

Абавязаць НКФ, у пяцідзенны тэрмін па атрыманні ад НК асветы вестак аб становішчы разлікаў, забяспечыць выплату заработнай платы настаўнікам і вінаватых у затрымцы выплаты прыцягваць да адказнасці.

7. Ускласці на НК асветы і НКФ па сваіх сістэмах арганізацыю і правядзенне сістэматычнай праверкі практыкі выплаты зарплаты з абавязковым паведамленнем СНК аб выніках кожнай праверкі.

8. Папярэдзіць старшынь РВК: Лёзненскага, Дубровенскага, Старобінскага, Камарынскага, Брагінскага і Клімавіцкага раёнаў, што

„БЛАГАДУШША І КУЛАЦКІ САБАТАЖ“

У Астроўскім сельсовеце, Суражскага раёна, кулак Цяцеркін пад відам евангелістскага гуртка сабраў вакол сябе больш 30 несвядомых аднаасобнікаў і агітаваў за сабатаж сяўбы.

Абмеркаваўшы змешчаны ў газеце «Звязда» ад 8 мая матэрыял аб гэтым, Суражскі райком партыі адзначае, што факты поўнасцю пацвердзіліся. Справа была перадана ў суд.

Цяцеркін за вядзенне антысавецкай падрыўной работы судом прыгавbooран да 10 год пазбаўлення волі з канфіскацыяй усёй маемасці.

...ныя настроі, што трактарам цяпер няма чаго рабіць, што можна адпачыць.

Трэба даць поўную нагрузку трактарам. **Пераключыць трактары на ўздым папараў і цаліны, на раскарчоўку**—вось чаго мы патрабуем ад кожнага дырэктара МТС і асноўным паказальнікам пры падагульванні вынікаў спаборніцтва брыгад і трактарыстаў будзе не толькі выкананне норм, а і паказальнікі нагрузкі машын ва ўсе месяцы веснавых, летніх і асенніх работ. У гэтым цяпер асноўная ўмова ўзняцця прадукцыйнасці трактарнага парку. Выкананне гэтага з'яўляецца справай гонару кожнай МТС, кожнага трактарыста.

пачала ворыва ў калгасах Елавіцкага сельсовета. За першы дзень брыгада трыма трактарамі ўзарала 33 гектары. Гэтым яна паказала, што яна выконвае ўзятае абавязацельства па спаборніцтву трактарных брыгад. А абавязалася брыгада, замест 260 га па наркамземаўскай норме, даць за сезон на трактар 480 гектараў.

Такімі тэмпамі працавалі трактарысты не толькі ў першы дзень. 14 мая брыгада скончыла сяўбу тэхнічных культур, зерневых і бульбы ў Елавіцкім і В. Ліпаўскім сельсоветах. Акрамя таго брыгада поўнасцю падрыхтавала глебу пад грэчку і іншыя позния культуры і зараз адправіла свае трактары на дапамогу другім брыгадам.

Такіх поспехаў брыгада дабілатрактарысты **перавыконвалі нормы ў два разы.** У выніку брыгада ўзарала за час веснавых работ 504 гектары, або **па 168 гектараў на трактар.** Брыгада таксама зэканоміла газы 300 кілограм, бензіну—71, змазачнага матэрыялу 180 кілограм.

У значнай меры абавязана брыгада свайму брыгадзіру Кавалёву, які добра арганізаваў падвозку гаручага і змазачнага, сам добра прафільтроўваў гаручае, сам удзельнічаў у заправцы трактароў. У брыгадзе наладжана штодзенная вучоба. Трактарысты добра аваладваюць тэхнікай. За час сяўбы ні адна машына не пацярпела аварыі.

В. КУЛЯШОЎСКІ.

іншыя.

Мэта паездкі—абмен вопытам работы.

—о—

ТАРФЯНАЯ ЛАПАТА

Навуковыя работнікі Менскага інстытута арганізацыі і аховы працы тт. **Чарно і Саваневіч** распрацавалі гігіенічную тарфяную лапату.

Новая лапата на 10 сант. даўжэй земляной. Будова яе такая: латок—45 сант. даўжыні, на 10 сант. ад яго на рукаятцы надзета кольца. Яно вызначае месца пагружэння лапаты ў зямлю і дае магчымасць карэршчыку без напружання ўвагі адразу знайсці месца для прылажэння «пярэдняй» рукі. Акружнасць рукаяткі лапаты ад кольца — 13 сантыметраў. Даўжыня перакладзіны — 12 сантыметраў.

Новая лапата значна эканоміць энергію рабочых, павышае прадукцыйнасць працы і не націрае рукі.

зарплаты настаўнікам медыцынскім работнікам, аграномам і іншым работнікам, знаходзячымся на мясцовым бюджэце,—нясуць старшыня РВК і загадчык адпаведнага аддзела РВК (райана, райза і інш.).

3. Абавязаць старшынь райвыканкомаў, горсоветаў і сельсоветаў пры складанні штомесячных цвёрдых планаў бюджэтных расходаў абавязкова выдзяляць у іх сумы заработнай платы настаўнікам, уключаючы ўсе ўстаноўленыя законам надбаўкі да асноўнай зарплаты (за загадванне школай, габінетам і інш.).

4. Устанавіць, што зарплата настаўнікам ва ўсіх насельных пунктах БССР выплочваецца два разы ў месяц: за 1-ю палову—не пазней 20 чысла таго-ж месяца і за 2-ю палову—не пазней 5 чысла наступнага месяца.

5. Прапанаваць НК асветы ў трохдзенны тэрмін даць указанні загадчыкам гарадскіх і раённых аддзелаў нарасветы аб тым, каб яны ўстанавілі парадак атрымання імі ад дырэктароў і загадчыкаў школамі не пазней як праз тры дні пасля ўстаноўленага тэрміну выплаты зарплаты настаўнікам, даведкі аб тым, каму з настаўнікаў і ў якой суме не выдана зарплата і паведамляць аб гэтым адпаведных старшынь горсоветаў або РВК і загадчыкаў горрайфінаддзелаў.

Горсоветы і РВК на падставе даных горрайана аб нявыплачанай зарплаце на працягу пяці дзён зарплату гэту павінны выплаціць калі ў пяцідзенны тэрмін у іх раёнах не будзе ліквідавана заказычанасць па зарплаце настаўнікам, яны будуць персанальна прыцягнуты да адказнасці.

9. За сістэматычную затрымку выплаты зарплаты настаўнікам, за допушчэнне недаплаты і фактаў прамога аблічэння—старшыні Прапойскага РВК т. Чорнабродаву паставіць на від, загадчыку райана т. Сомаву і загадчыку райфа т. Жыліну абвясціць суровую вымову. Абавязаць старшыню Прапойскага РВК т. Чорнабродава неадкладна ліквідаваць дапушчаныя парушэнні закона аб выплаце зарплаты настаўнікам.

10. Абавязаць НК юстыцыі т. Кузьміна забяспечыць неадкладны судовы разбор усіх спраў, звязаных з затрымкай і нявыплатай зарплаты настаўнікам.

11. Абавязаць старшынь горсоветаў і РВК арганізаваць сістэматычны кантроль за выкананнем гэтага рашэння. Абмеркаваць гэта рашэнне на прэзідыумах горсоветаў і РВК.

СНК папярэджвае ўсіх старшынь горсоветаў і РВК, што ў далейшым пры паўтарэнні фактаў нявыплаты або затрымкі зарплаты настаўнікам яны будуць прыцягвацца да судовай адказнасці.

Старшыня Совета Народных Камісараў БССР
М. ГАЛАДЗЕД.

Кіраўнік спраў Совета Народных Камісараў БССР
І. ЛУКЯНЧЫК.

15 мая 1935 г.
г. Менск.

Перадавы раён пасля сяўбы

(Ад спецыяльнага карэспандэнта „Звязды“).

Мы аб'ездзілі з дзесятак калгасаў **Аршанскага раёна.** І амаль усюды на наша запытанне—калі адсеяліся—нам звычайна адказвалі:

— Даўно гэта было. Хіба запомніш.

Пры той вялікай рабоце, якая разгарнулася ў раёне на другі дзень пасля скančэння сяўбы, сапраўды можна забыць, калі адсеяліся. Тым самым тэмпам, той самай напружанасцю калгасы раёна па ўказанню партыйных і совецкіх арганізацый пераключыліся на другія ўчасткі калгаснага будаўніцтва.

Па-першае, гэта пытанне жывёлагадоўлі. Таксама, як раней пасеўныя пяцідзенныя зводкі, зараз друкуюцца зводкі па выкананню дзяржаўнага плана развіцця жывёлагадоўлі. Цэлы рад сельсоветаў дабіўся на гэтым участку вялікіх поспехаў. Соцыялістычнае спаборніцтва, якое набыло такія шырокія размеры ў часе сяўбы, разгортваецца зараз на жывёлагадоўчых фермах раёна. Знатныя людзі жывёлагадоўлі вядомы ўсяму раёну.

Кожур Тоня—цялятніца калгаса «Чырвоны Кастрычнік», Малатнянскага сельсовета. У яе на ферме нарадзілася 48 цялят. Усе яны здаровыя. Да гэтага часу цяляты знаходзіліся ў чатырох хлявах. Цэлы дзень Тоня бегала з хлява ў хлеў—карміла, паіла. І ні адно цялё не загінула.

Сур'ёзнай праблемай перад кіраўнічымі арганізацыямі раёна пастаўлена пытанне аб сцягванні хутароў. Іх у раёне налічваецца каля 6 тысяч. За 1934 год сцягнута ўсяго толькі 176 двароў. За першыя чатыры месяцы 1935 г. сцягнута 160 хутароў. Тэмпы надзвычай марудныя. Калгасы з усёй рашучасцю і сур'ёзнасцю ставяць гэта пытанне перад раённым зямельным аддзелам.

На працягу 1935 года зямельны аддзел мяркуе перасяліць каля 1500 калгасных гаспадарак з хутароў у калгасныя цэнтры. Пачынаюцца ўжо работы па распланаванню пасялковых цэнтраў у 60 калгасах. Там, дзе гэта распланаванне было праведзена летась, работа па сцягванню хутароў разгарнулася ў маі даволі бурна. У Кудаеўскім сельсовеце сцягваюць хутары амаль ва ўсіх калгасах. У калгасе імя Кірава сцягнута 5 хутароў, імя Молатава—8, «Бальшэвік»—6. У калгасе «Прамень соцыялізма» сцягнута 15. Такая-ж работа даволі шырока праходзіць і ў калгасах Дубраўскага, Высоцкага, Шапкаўскага сельсоветаў, у калгасе імя Леніна, Сталінскага сельсовета, «Чырвоная зорка», Рудкоўскага сельсовета.

Як правіла, калгасы аказваюць перасяленцам поўную дапамогу. Так было запісана ва ўсіх прынятых статутах. Дзяржава адпусціла раёну 10.350 кубаметраў лесаматэрыялу. Не хапае раёну двух тэхнікаў - планіроўшчыкаў, каб гэту работу паскорыць. Пры сцягванні гаспадарак калгасы звяртаюць увагу на абнаўленне дамоў. Павялічваюцца вокны, прыбудоўваюцца трохсценкі і інш.

Пачаліся ў калгасах работы па асушцы забалочаных зямель і падняццю цаліны. Па плану раён павінен падняць цаліны 2.200 гектараў і асушыць 4.000 гектараў.

Ужо зараз у раёне ідзе падрыхтоўка кадраў для уборкі. Арганізаваны курсы ільнотрапальшчыкаў. Рыхтуюцца спецыялісты для работы на ільнотрапілках «ВНІЛ-5» і «Комсамолках». Для работы на малатарнях рыхтуюцца спецыялісты ў калгасах «Ларынаўка», Крапівенскага сельсовета і «Чырвоны Кастрычнік», Баранскага сельсовета. Выпуск раённай калгаснай школы даў калгасам 27 загадчыкаў ферм, 10 брыгадзіраў паляводства, 20 садаводаў-агароднікаў, 22 рахункаводы і інш. спецыялістаў.

Раёну трэба падняць 5.300 гектараў папару. Трактарны парк у асноўным будзе заняты на гэтай рабоце з тым, каб чысты папар быў узоран не пазней 5 чэрвеня.

Шырока пастаўлена работа па меліярацыі. 9 мая на палях Пугляеўскага сельсовета пушчан у эксплоатацыю перакантруяваны канавакапальнік сістэмы «Паза». Раней гэты канавакапальнік у два праходы даваў канаву глыбінёй максімум у 45 сантыметраў і шырынёй да 1 метра. Гэта не забяспечвае дастатковай асушкі забалочаных зямель.

Пад кіраўніцтвам раённага меліяратара тав. **Стральскага** Аршанская МТМ перарабіла канавакапальнік, і зараз ён забяспечвае асушку забалочаных і брожавых зямель і адвод павярхоўных вод на староворных землях. Пры двух праходах гэты канавакапальнік выкапвае канаву глыбінёй 65-70 сантыметраў і шырынёй 1 метр 40 сантыметраў. Канава прамая, роўная і не патрабуе ніякіх ручных падправак.

У калгасе «Авангард», Пугляеўскага сельсовета, пракапана ўжо 15 кілометраў канаў і асушана каля 150 гектараў зямлі. Цягачом для канавакапальніка з'яўляецца трактар «ЧТЗ».

За мінулыя гады ў калгасах раёна пасаджана каля 8000 гектараў новых садоў. Няма амаль ні аднаго калгаса без новага саду. Сёлета райком мабілізуе ўвагу калгаснікаў на асваенне гэтых садоў. Усюды сады агароджваюцца, ачышчаюцца, дрэвы беляцца, прыводзяцца ў парадак.

Як ніколі шырокія размеры прыняло сёлета будаўніцтва ў калгасах. Будуюцца кароўнікі, канюшні, клубы, лазні, стадыёны, фізкультурныя гарадкі.

У 27 калгасах раёна сёлета будуюцца клубы, у 35 калгасах лазні. У калгасе імя Сталіна, Дубраўскага сельсовета, сіламі калгаснікаў пабудавана школа, яслі, лазня. У калгасе «Луч асвятлення», Кудаеўскага сельсовета, пабудаван новы клуб і фізкультурны гарадок. У калгасе «Чырвоны Кастрычнік», Малатнянскага сельсовета, пабудавана лазня, канюшня, кароўнік, артэзіянскі калодзеж, заканчваецца пабудова новага клуба.

У калгасе «Чырвоная ніва», Палазоўскага сельсовета, арганізаван гімнастычны гарадок, зроблена футбольная пляцоўка. Па патрабаванню старэйшых калгаснікаў і калгасніц пачынаецца пабудова каруселі.

У калгасе поўнасцю праведзена электрыфікацыя ўсіх дамоў калгаснікаў, канюшняў і кароўнікаў, электрычны матор пампуе ваду, механізаваны многія працэсы работы. Вось чаму калгаснікі цяпер з асаблівай уважлівасцю абмяркоўваюць прамову таварыша **Сталіна.** Механізацыя патрабуе тэхнічна пісьменных кадраў, а іх у калгасе мала. Вось чаму калгас сёлета пасылае **Мурашку Дзмітрыя** вучыцца на электраманцёра. Каб добра асвоіць і правільна дагледзець сад, рашылі паслаць **Ганчарова Пятра** на садаводчыя курсы. Калгас сам рыхтуе сабе радыста для радыё-вузла, які гэтымі днямі будзе абсталёван у калгасе. З'явілася патрэба і ў сваім калгасным музыцы, не век-жа адну гармонiку слухаць. І калгаснікі рашылі паслаць **Касцюкова Валодзю** ў Магілёўскую музычную школу.

Глыбокія карэнні пусціў літаратурны паход у калгасах Аршаншчыны. Значна вырасла пісьменнасць да ўсіх галін ведаў, да прымянення ўсіх дасягненняў тэхнікі і культуры ў калгаснай гаспадарцы. Райком партыі і райвыканком аказваюць калгасам вялікую дапамогу ў гэтай справе. У гэтым зарука таго, што Аршаншчына, заняўшы ў БССР адно з першых месц у сяўбе, будзе таксама перадавым раёнам і на іншых участках гаспадарчага і культурнага будаўніцтва.

Л. КАПЛАН.

Дрэнна кормяць у студэнцкай сталовай фабрыкі-кухні

Добры, прывабны выгляд мае студэнцкая сталовая фабрыкі-кухні. Усё, як-быццам, вельмі культурна. Але не ўсё тое золата, што блішчыць. Якасць абедаў нікуды не вартая.

Абеды падаюцца з двух блюд: першае рэдка хто з'ядае, часта яго падаюць і забіраюць назад. Капуста, ды вада, вада ды капуста.

Вельмі нясмачнае і другое блюда з прыправай чорнай, бруднай бульбы.

Трэба дадаць, што сталовая корміць студэнтаў стандартнымі меню — кожны дзень адно і тое-ж.

Часта бывае, што каса і кухня не дагаварваюцца паміж сабой, а ад гэтага церпяць студэнты. Купляеш шчы, даюць суп, і наадварот. Атрымліваеш талон, а на кухні гэтага блюда няма. Колькі раз бывае, што прадаюць макаронную запяканку з каўбасой, а падаюць за тыя-ж грошы адну запяканку.

Студэнты патрабуюць рашучага паляпшэння якасці абедаў.

Студэнты: СЛЕСАРОЎ, КАЛТЫГІН, НАЗАРЧУК, БРЭДНЕЎ, ФРАДКІН, САЛАДУХА, КАРАЛЬКОЎ.

—о—

ФІЗКУЛЬТУРНЫЯ ПЛЯЦОЎКІ НА ПРАДПРЫЕМСТВАХ ВІЦЕБСКА

ВІЦЕБСК, 20 мая (Кар. «Звязды»). На фабрычным двары панчошнатрыкатажнай фабрыкі імя КІМ комсамольцы і рабочая моладзь абсталявалі фізкультурную пляцоўку. Зараз штодзённа ў часе абедзеннага перапынку на пляцоўцы праводзяцца гульні ў валейбол і інш.

Такія-ж фізкультурныя пляцоўкі арганізаваны на фабрыцы «Сцяг індустрыялізацыі» і на заводзе імя Кірава.

ЯК АДБЫЛАСЯ КАТАСТРОФА

(Расказ лётчыка Рыбушкіна)

Разам з «Максімом Горькім» і трэніровачным самалётам 18-га мая з Цэнтральнага аэрадрома падняўся ў паветра самалёт «П-5» пад кіраваннем лётчыка В. В. Рыбушкіна. У гутарцы з супрацоўнікам «Праўды» лётчык Рыбушкін расказаў наступнае аб падрабязнасцях катастрофы:

— Заданне аб палёце я атрымаў у 5 гадзін вечара 17-га мая разам з лётчыкам Благіным. Мне было загадана ўзяць на борт кінаапаратара, Благін-жа павінен быў суправаджаць «Максіма Горькага» для нагляднага параўнання маштабаў самалётаў.

Перад самым адлётам Благіна сустрэў І. В. Міхееў і папярэдзіў яго:

— Не ўздумай фігураць, яшчэ ўмажышся ў мой самалёт. Трымайся падалей!

— Ну, што я, маленькі, — пакрыўджана адказаў Благін. — Пятнаццаць лятаю.

Я падняўся першым, за мной узляцеў Благін. Затым падняўся «Максім Горькі». Я прытрымліваўся злева ад яго, Благін — справа.

На другім кругу «Максім Горькі» зрабіў разварот улева і пайшоў у напрамку да аэрадрома. Я падняўся крыху вышэй і ішоў метрах у 50 ад левага крыла самалёта. Гляджу, Благін, знаходзячыся на правым крыле, не гледзячы на забарону, зрабіў правую «бочку» (адна з складаных фігур вышэйшага пілатажу) і адышоў па інерцыі ўправа ад самалёта. Затым ён перайшоў на левае крыло; я крыху адышоў у бок і падняўся яшчэ вышэй, рашыўшы, што ён будзе рабіць левую бочку, і яго адкіне ўлева.

Благін прыбавіў газу, вырваўся наперад і нечакана стаў рабіць новую фігуру вышэйшага пілатажу. Гэта было вельмі небяспечна, бо яго па інерцыі магло зацягнуць на «Максіма Горькага». Фігура ў яго не атрымалася, ён страціў скорасць і ўрэзаўся ў правае крыло «Максіма Горькага», каля сярэдняга матора. Відаць, ён ударыўся ў маслёныя бакі (бо ўзляцеў клуб чорнага дыму), прабіў маторам верхнюю і ніжнюю абшыўку крыла і зламаў

СМУТАК ПРЫЯЦЕЛЯЎ СОВЕЦКАЙ КРАІНЫ

ПАРЫЖ, 19 мая. (Інфармацыя «Праўды»). Калі вялікае гора — цяжка сярод чужых людзей. Але ў гэты момант тут, у Парыжы, не было пачуцця адзіноцтва. Ужо ўсю ноч раздаваліся званкі, і пыталіся прыяцелі, засмучоныя, патрасёныя гібеллю крылатага буравесніка. А раніцой калі вышлі газеты, праз увесь працоўны Парыж, праз некалькі мільёнаў чалавек прайшоў адзін глыбокі ўздох смутку, спачування, тужлівага хвалявання.

На вуліцах, у трамваях, у метро, ля газетных кіёскаў — загінуўшы самалёт і яго афяры былі тэмай гарачага, задушэўнага абмеркавання. Аднекуль паявіліся ў прадажы здымкі самалёта, яго схемы, фатаграфіі, зарысоўкі. Усё гэта ішло нарасхват. І ўся катастрофа была падзелена сотнямі тысяч верных прыяцеляў совецкай краіны.

Міхаіл Кальцоў.

—о—

Спачуванне п. Ісмет Іненю т. В. М. Молатаву

Старшыня Совета Народных Камісараў Саюза ССР тав. В. М. Молатаў атрымаў наступную тэлеграму ад старшыні совета міністраў Турцыі п. Ісмета Іненю:

«Глыбока засмучаны катастрофай, якая адбылася з самалётам-гігантам «Максім Горькі». Прашу Вас прыняць выражэнне майго глыбокага спачування і ўпэўнення ў шчырым удзеле ўрада рэспублікі ў цяжкім горы, спаткаўшым вялікую суседнюю і прыязную краіну.

Іненю».

—о—

Спачуванні па поваду гібелі самалёта „Максим Горький"

Начальнік Галоўнага ўпраўлення грамадзянскага паветранага флота тав. І. Ф. Ткачоў атрымаў з Рыма ад п. Мусаліні тэлеграму наступнага зместу:

«Прашу прыняць выражэнні глыбокага смутку італьянскай авіяцыі і маёй асабіста з выпадку цяжкой утраты, спаткаўшай совецкую авіяцыю.

МУСАЛІНІ».

* *
*

Тав. Ткачовым атрымана таксама тэлеграма вядомага італьянскага канструктара дырыжабляў т. Нобіле (зараз ён знаходзіцца ў Маскве), у якой ён выказвае пачуцці глыбокага спачування з выпадку гібелі самалёта «Максим Горький».

—о—

Спачуванні дыпламатычнага корпуса

Народнаму камісарыяту па замежных справах выказалі сваё спачуванне па поваду гібелі самалёта «Максим Горький» пасол ЗША п. Булліт, пасол Афганістана п. Абдул Гусейн хан Азіз, кітайскі пасол п. Янь, аўстрыйскі пасланнік п. Пахер-Тэйнбург, дацкі пасланнік пан Энгель, шведскі пасланнік п. Юленшэрна румынскі пасланнік п. Чыунту, нарвежскі пасланнік п. Урбі, паверанны ў справах Ірана п. Саед і поўнамочны прадстаўнік Тувінскай народнай рэспублікі гр-н Танова Седыбоола.

—о—

Сусветны друк аб катастрофе самалёта „Максим Горький"

ЛОНДАН, 20 мая. (БЕЛТА). Усе газеты публікуюць паведамленне ТАСС аб катастрофе з самалётам «Максим Горький» і паведамленні з Масквы, у якіх адзначаецца геройства пілотаў, выключыўшых маторы і прадухіліўшых тым самым пажар. Паведамленне Рэйтэр, [illegible] насці, гібель Міхеева, лятаўшага раней на лініі «Дэрулюфт»—паміж Масквой і Берлінам. Пры гэтым газеты падкрэсліваюць заслугі Міхеева ў развіцці совецкай авіяцыі. «Кельнішэ цэйтунг» падкрэслівае высокія якасці загінуўшага самалёта. «Гэта трагічнае, капі- [illegible]

ФАШЫЗМ ПАГРАЖАЕ МІРУ

ПАРЫЖ, 16 мая. (БЕЛТА). «Юманітэ», каментуючы частку паведамлення па поваду перагавораў Лаваля ў Маскве, у якой ёсць спасылка на тав. Сталіна, піша: «Сталін павінен іменна адобрыць меры абароны, прадпрынятыя супроць сіл нацыянал-соцыялісцкай Германіі. Адкуль можа прыйсці небяспека? Ад гітлераўскага фашызма, які адмаўляецца прымаць удзел у які-м бы там ні было мерапрыемстве па забеспячэнню міру і памнажае свае намаганні, накіраваныя супроць Мемеля, Аўстрыі і т. д.

Узаемная дапамога прадугледжвае меры, якія могуць абараніць мір. Апрача таго мірная палітыка СССР арыентуецца толькі на інтарэсы працоўных мас СССР і ўсіх іншых краін і пастаянна імкнецца да раззбраення. Калектыўная арганізацыя міру вядзе да раззбраення, бо, калі будзе забяспечана безапаснасць для ўсіх, то тым самым будуць забяспечаны ўсе ўмовы для раззбраення.

Аднак, паколькі гітлерызм пагражае ўсім еўрапейскім народам і асабліва СССР, то СССР шукае ўмацавання сваёй безапаснасці шляхам узаемнай дапамогі, адкрытай для ўсіх, і адабрае ўзровень абароны, які забяспечваюць сабе краіны, падпісваючыя з ім пакты супроць гітлераўскай небяспекі. Што датычыць нас, французскіх комуністаў, то наша лінія не змяняецца.

СССР дагаворваецца з буржуазнымі ўрадамі, бо ён акружан буржуазнымі краінамі, але працоўныя Францыі вельмі добра ведаюць, што яны не могуць пакладацца на сваю буржуазію ў справе абароны міру».

—о—

Пад старшынствам тав. Літвінава адкрылася сесія Лігі нацый

ЖЭНЕВА, 20 мая. (БЕЛТА). Сёння раніцой адкрылася пад старшынствам тав. **М. М. Літвінава** 86-я чарговая сесія Совета Лігі нацый. На першым пасяджэнні [illegible]

Кадр з новага фільма «Шлях карабля» вытворчасці Белдзяржкіно. Сцэнарый Сокалава-Мікітава, рэжысёр Тарыч, аператар Кальцаты.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Скончыўся 18 тыраж пазыкі „Пяцігодка ў чатыры гады"

ВІЦЕБСК, 20 мая. (**Спец. кар. «Звязды»**). 20 мая, у 9 гадзін вечара, скончыўся 18 тыраж пазыкі «пяцігодка ў чатыры гады». Апошні дзень тыражу прайшоў з выключным уздымам. Зноў, як і ў першы дзень, шматлікія прывітанні рабочых дэлегацый фабрык і заводаў Віцебшчыны — фабрыкі «КІМ», акулярнай, абутковай імя Лекерта і інш. Яны гаварылі аб бальшэвіцкіх поспехах у выкананні промфінплана, мабілізацыі сродкаў.

Брыгада «Звязды»:

БУТОМАЎ,
ЗАРУБЕЖНЫ.

—о—

ЗДАБЫЧА ТОРФУ

(Па заводах Белторфа)

Заводы **Белторфа** за 19 мая здабылі 2.889 тон торфу — 80,1 проц., з іх: **Асінторф**—73,1 проц., **«Чырвоны сцяг»** — 74,6 проц., імя **Даумана** — 125 проц., **«Свабода»** — 120 проц., **Лукскае** — 118,2 проц.

Заводы Асінторф і «Чырвоны сцяг» з пачатку сезона недадалі 16.000 тон торфу.

—о—

Завод імя Гея—першы кандыдат на атрыманне пераходнага сцяга

Учора адбылося першае пасяджэнне журы конкурса на лепшы торфзавод. Журы разгледзела работу торфзаводаў у першым месяцы сезона.

Уперадзе ўсіх заводаў ідзе завод імя Гея, які выканаў на 15 мая [illegible]

ГОМЕЛЬСКІ ТРАМ НА ПАСЕЎНАЙ

Гомельскі тэатр рабочай моладзі выязджаў у Рагачоўскі раён, каб абслугоўваць калгасы раёна ў часе сяўбы. Тэатр паставіў 10 спектакляў і 2 дзіцячыя ранішнікі. 4.500 калгаснікаў і 850 дзяцей наведалі гэтыя спектаклі. У праграме было: скетч на тэму аб ліквідацыі непісьменнасці — **«Сон Ахрэма Бугайчыка»**, скетч на тэмы супроцьалкагольнай агітацыі — **«Культурны адпачынак»**, і канцэртная праграма з танцаў і мастацкага чытання.

Тэатр праявіў вялікую ініцыятыву ў арганізацыі паходу за культурную, чыстую хату. Акторы разам з калгасным актывам праверылі сапраўдны стан хат, арганізавалі прыбіранне іх. У дні абходу вёскі прымалі святочны выгляд. У выніку сур'ёзнай культурнай растлумачальнай работы актораў тэатра рабочай моладзі, калгаснікі **Алейнікаў і Максімава** (калгас імя Сталіна), **Зяткоў** (калгас імя Калініна) знялі абразы ў сваіх хатах. Акторы ТРАМ'а правялі работу ў 108 [illegible]

ВЫНІКІ ГАРАДСКОГА КРОСА ІМЯ ШВЕРНІКА*)

На 500 метраў для жанчын першае месца заняла каманда мэдінстытута. Лепшы час паказала студэнтка т. **Грыневіч**—1 мін. 40 сек.

Першынства ў прабегу на 1.000 метраў для мужчын заваявала каманда тэхнікума фізкультуры. Індывідуальна першае месца заняў будаўнік т. **Рунцоў**—4 мін. 11 сек.

У бегу на 1.000 метраў для [illegible]чын пераможцам вышла кам[illegible]а будаўнікоў. Лепш за ўсіх гэту дыстанцыю прайшла т. **Кірэева** — 5 мін. 1 сек.

На 5.000 метраў для мужчын першае месца па-за конкурсам заняла каманда №-скага стралковага палка, па конкурсу—каманда завода імя Кірава. Лепшы рэзультат на гэту дыстанцыю ў тав. **Іванова** (электрасувязь)—16 мін. 18 сек. За ім—студэнт мединстытута т. **Яўнас** — 16 мін. 40 сек. і т. **Байкоў** (завод імя Кірава)—16 мін. 45 сек.

Пераходны прыз бюро фізкультуры ЦСПСБ заваявала каманда тэхнікума фізкультуры, а пераходны сцяг—каманда мединстытута.

Пераможцы ўсіх дыстанцый прэміруюцца.

*) Гл. учарашні нумар «Звязды».

—о—

ВЯЛІКІ УРАГАН

СМІЛАВІЧЫ, 20 мая. (Кар. **«Звязды»**). 19 мая ў 3 кілометрах ад Смілавіч пранёсся вялікі ўраган. У калгасе імя Калініна, Барзуноўскага сельсовета, з 7 хат сарваны стрэхі, разбурана некалькі гаспадарчых будынкаў, абвалены сталетнія дрэвы. Вялікая шкода прычынена садам.

Афяр няма.

—о—

БРУКАВАННЕ ВУЛІЦ МЕНСКА

Кіраўніцтва добрабыту Менска пачала рамонт і брукаванне вуліц. Вуліца імя Кірава ля стадыёна «Дынамо» ўкладваецца клінкерам, адрамантаваны брукаваныя клінкерам вуліцы імя 11 ліпеня і Карла Маркса. У радзе месц тратуары па Совецкай вуліцы нанава заліваюцца асфальтам.

У чэрвені пачнецца ўкладка брусчаткай Совецкай вуліцы ля Дома Ўрада. Палова неабходнай брусчаткі ўжо завезена з Украіны. Зараз забрукоўваецца Совецкая вуліца ад Чырвонаармейскай у напрамку былой выстаўкі. Забрукоўваецца дамба к Комунальнаму масту. Работа выканана ўжо на 60 проц.

—о—

НОВЫЯ СТРАВЫ У РЭСТАРАНАХ І КАФЭ

● Менскі трэст кафэ і рэстаранаў уводзіць ва ўсіх сваіх прадпрыемствах выраб спецыялізаваных [illegible]

Удар быў страшэннай сілы. «Максім Горкій» нахіліўся ўправа, ад яго аддзяліліся чорны капот і кускі трэніровачнага самалёта. «Максим Горький» працягваў па інерцыі яшчэ 10-15 секунд, крэн усё павялічваўся і ён пачаў падаць на нос. Затым адарвалася частка правага крыла, потым аддзялілася частка фюзеляжа з хвастом, самалёт перайшоў у адвеснае пікіраванне і перавярнуўся на спіну. Машына ўдарылася аб сосны, стала знасіць дрэвы і канчаткова рассыпалася на зямлі. Я збавіў газ і крута планіраваў над месцам катастрофы. У гэты момант, перапалохаўшыся, кінаапаратар схапіў мяне за горла, пачаў душыць і цягнуць назад.

Я страціў кіраванне, і самалёт пачаў штопарыць. Мне прыйшлося моцна ўдарыць апаратара ў твар і толькі пасля гэтага ён сеў на сваё месца і, не рухаючыся, сядзеў да пасадкі. Зрабіўшы два кругі над месцам аварыі, я пайшоў на пасадку.

(«ПРАВДА»).

...куючы геройству пілотаў пасёлак «Сокал» не падтрымаў, публікуецца большасцю газет.

БЕРЛІН, 20 мая. (БЕЛТА). Усе германскія газеты прадаўжаюць друкаваць падрабязныя паведамленні аб гібелі самалёта «Максим Горький», фатаграфіі самалёта і артыкулы з падрабязным апісаннем яго. Усе газеты друкуюць таксама паведамленні аб асобах загінуўшых, адзначаючы, у прыватнасці, — з'яўляецца адзіным у сваім родзе ў гісторыі авіяцыі і выклікае ва ўсім свеце шчырае спачуванне».

ТОКІО, 20 мая. (БЕЛТА). Паведамляючы аб гібелі «Максима Горького» усе газеты падкрэсліваюць у загалоўках «геройства савецкіх лётчыкаў, захаваўшых да апошняга моманту самаўладанне і вытрымку».

—о—

Халады ў Заходняй Еўропе

ВЕНА, 18 мая. (БЕЛТА). У Аўстрыі, Венгрыі, Румыніі і Югаславіі выпаў снег. Замаразкамі знішчана значная частка пасеваў і агародаў.

ЛОНДАН, 18 мая. (БЕЛТА). У Англіі трымаецца небывала халоднае надвор'е. Згодна паведамлення агенцтва Рэйтэр, за апошнія сто год у маі ў Англіі ніколі яшчэ не было так холадна. У радзе мясцовасцей выпаў снег. Учора з прычыны марозу ў большасці садаводчых раёнаў Англіі загінула фруктаў і ранняй гароднiны на многа соцень тысяч фунтаў стэрлінгаў.

...разглядаліся некаторыя другарадныя пытанні парадку дня, а іменна: даклад камісіі па справах бежанцаў, англа-бельгійскае пагадненне аб граніцы паміж Танганайкай і Руанда-Урындзі (Бельгійскае Конго), даклад эканамічнага камітэта і інш.

—о—

Гібель кітайскага гідрасамалёта

ШАНХАЙ, 19 мая. (БЕЛТА). Учора гідрасамалёт кітайскай авіяцыйнай карпарацыі пры вымушанай пасадцы на раку Вангу каля Шанхая разбіўся і хутка затануў. Пілоты і пасажыры выратаваны. Сярод пасажыраў былі таксама тры члены амерыканскай эканамічнай місіі.

...сезонны план здабычы на 28.4 проц. супроць 16 проц. у мінулым годзе. З 10 брыгад завода 7 з дня ў дзень перавыконваюць план. Завод імя Гея стаў першым кандыдатам на атрыманне пераходнага сцяга ЦСПСБ, «Звязды» і «Рабочего».

Прэтэндэнтамі на пераходны сцяг з'яўляюцца таксама торфзаводы **«Звязда»**, **«Чырвоны кастрычнік»**, **«Шлях соцыялізма»** і **«Лукскае»**.

Журы адзначыла недапушчальнае адставанне **Асінторфа,** які выканаў на 15 мая сезонны план па машына-фармовачнаму торфу на 10,8 проц., **«Чырвоны сцяг»** — 9,5 проц. Кіраўнікі гэтых заводаў папярэджаны, што калі яны на працягу пяці дзён не даб'юцца ўзняцця здабычы торфу, яны будуць занесены на чорную дошку.

...калгасных хатах.

Вялікую работу правёў тэатр па выяўленню мастацкай самадзейнасці калгаснікаў. Другое аддзяленне кожнай праграмы заўсёды складалася з нумароў мясцовай калгаснай самадзейнасці. За час паездкі тэатр выявіў 47 таленталівых танцораў, гарманістаў, спевакоў, чытчыкаў. Асабліва выдатныя сілы самадзейнасці выяўлены ў калгасах імя Свердлова і «Чырвоны партызан».

З тэатрам раз'язджаў цырульнік рагачоўскага аддзялення Чырвонага Крыжа, які дармова пастрыг 308 калгаснікаў і 258 дзяцей калгаснікаў. З кніжнага кіёска прадана літаратуры на 650 руб. У кожным калгасе акторы тэатра выпускалі іза-газету.

За актыўную культурную работу на пасеўнай прэзідыум рагачоўскага райвыканкома прэміраваў тэатр граматай.

ЛАПІДУС.

...бліны, вараннікі, заліўная і фаршыраваная рыба і інш.

* На Ленінскай вуліцы—дом № 8, у памяшканні былой чайной адкрываецца піўная-сасісачная. У прыгожа абсталяваным новым памяшканні будуць прадавацца розныя гатункі піва, гарачыя венскія сасіскі і інш. закускі.

—о—

ЗДАРЭННІ

◎ **СМЕРЦЬ АД АТРУЧАННЯ АЛКАГОЛЕМ.** 16 мая па вуліцы Талстога ад атручання алкаголем памёр Жукаў П., без пэўных заняткаў.

◎ **ПАДКІНУЛА ДЗІЦЁ.** Каля дома № 5 па 2-му Свярдлоўскаму завулку 15 мая было знойдзена падкінутае новананароджанае дзіцё. Як установлена, дзіцё было падкінута Рамашэўскай К. Рамашэўская прыцягваецца да адказнасці.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Будынак БДТ—1
ГАСТРОЛІ ДРУГОГА БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА ТЭАТРА

СЁННЯ, 21 мая
Цудоўны сплаў
Пачатак роўна ў 8 г. 30 м. веч.
Білеты прадаюцца ў касе тэатра з 12—2 і з 5 г. веч.

Памяшк. Дзярж. яўр. тэатра БССР (вул. Валадарскага, 7, тэл. 21-813)
Гастролі дзяржаўнага рускага тэатра БССР
Дырэктар тэатра—засл. артыст рэспублікі —В. В. Кумельскі,
Мастацкі кіраўнік і гал. рэжысер— В. І. Княжыч,
Сёння, 21 мая,
Л. Леонаў
„СКУТАРЕВСКИЙ“ ў 4 дзеях 8 карцінах
Пачатак у 8 гадз. 30 мін. веч.

ГУКАВЫ КІНО-ТЭАТР „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“ — Новы гукавы фільм **ЁСЦЬ МЕТРО**. Гастролі А. Мартынавай (Мнематэхніка)

ГУКАВЫ КІНО-ТЭАТР ПРОЛЕТАРЫЙ — Мастацкі гукавы фільм **ГАРАЧЫЯ ДЗЯНЁЧКІ**

Кіно „Інтэрнацыянал“ — Мастацкі фільм **Дзве сустрэчы**

Кіно „СПАРТАК“ — Ад 21 мая выдатны ўсходні фільм **Дачка святога**. Драма ў 7 частках. У праграме кінохроніка. Штодзенна 4 сеансы. Каса з 4 гадзін дня.

РЭДАКЦЫІ „ЗВЯЗДА“
—) ПАТРЭБНЫ (—
для работы ў вячэрні час
КВАЛІФІКАВАНЫЯ **МАШЫНІСТКІ**
З прапановамі звяртацца ў сакратарыят рэдакцыі

Гукавы кіно-тэатр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“ — Гукавы кіно-тэатр „ПРОЛЕТАРЫЙ“
Сёння і штодзенна
глядзіце і слухайце экстраны выпуск Саюзкінохронікі
ВЫСТУПЛЕННЕ тав. СТАЛІНА
на ўрачыстым пасяджэнні, прысвечаным пуску Маскоўскага метрапалітэна.

Усесаюзны хіміка-тэхналагічны тэхнікум прамысловага хлебапячэння у Менску
абвяшчае
ПРЫЁМ СТУДЭНТАЎ
на дзённае аддзяленне у колькасці 100 чал.

Тэхнікум рыхтуе тэхнікаў-тэхнолагаў для прамысловага хлебапячэння розных гарадоў Савецкага Саюза.

Паступаючым у тэхнікум трэба прадставіць дакументы: аб узросце аб скончэнні семігодкі, аб сацыяльным становішчы і паходжанні, даведку аб працоўным стажы паступаючага і яго бацькоў і размер заработку: даведку аб памеры с.-г. падатку, а для калгаснікаў—аб часе ўступлення ў калгас; даведку аб здароўі, заверэную анкету дзве фотакарткі і паштовых марак на 40 кап. Прымаюцца асобы ва ўзросце ад 16 да 30 гадоў.

Прынятыя павінны трымаць іспыты за семігодку па матэматыцы, фізіцы, хіміі, грамадазнаўству і беларускай мове. Іспыты пачнуцца 15 жніўня, заняткі—з 1 верасня.

Заявы прымаюцца з 9 г. раніцы да 4-х г. дня. Адрас: Менск, Падгорны зав., 7.

Прынятыя забяспечваюцца інтэрнатам з усімі пасцельнымі прыладамі, і стыпендыяй па пастановасці.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Інстытут Філасофіі БелАН
СЁННЯ, 21, мая ў 7 гадзін вечара адбудзецца
даклад праф. **ВЫДРА**
на тэму:
„Дыскусія аб дыялектычным матэрыялізме ў лонданскім універсітэце“.
Запрашаюцца навуковыя работнікі і аспіранты.

ЗАВОЧНЫ СЕКТАР
Беларускага дзяржаўнага універсітэта
абвяшчае
прыём студэнтаў-завочнікаў на 1935-36 навучальны год на аддзяленні:
1) матэматычнае, 2) біялагічнае і 3) фізіка-матэматычнае аддзяленне яўсекцыі.

Заявы з дакументамі прымаюцца завочным сектарам БДУ да 1-жніўня г. г. ад настаўнікаў па развёрстцы з тых раёнаў, якія замацаваны НКА БССР за завочным сектарам БДУ, апрача яўрэйскага аддзялення, на якое заявы прымаюцца з усіх раёнаў.

Іспыты будуць на працягу 3—4 дзён з 1 па 15 жніўня.

За даведкамі звяртацца па адрасу: Менск, Універсітэцкі гарадок, прыродазнаўчы корпус, завочны сектар БДУ.

Рэктар БДУ ДЗЬЯКАЎ.

Да ведама школьнікаў г. Менска
з 21 мая
дзіцячыя кіно-сеансы пераносяцца ў гукавы кіно-тэатр „ПРОЛЕТАРЫЙ“
Сёння, 21 мая, на экране новы мастацкі фільм
„ПРАПАЎШАЕ ЗВЯНО“
Пачатак сеансаў у 1 г. дня.
Каса адкрыта з 11 г. раніцы.

Абавязковая пастанова №50
Менскага гарадского Совета рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў

16 мая 1935 г. г. Менск.

Аб расклейцы афіш, аб'яў па гораду

Менскі гарадскі совет **пастанаўляе:**

1. Забараніць расклейку афіш, аб'яў, плакатаў, загадаў і т. д. на сценах дамоў і парканах па гораду.

УВАГА: Расклейка афіш, аб'яў і т. д. дазваляецца выключна на спецыяльна ўстаноўленых дошках, у месцах, адведзеных Кіраўніцтвам добрабыту.

2. Абавязаць усе домакіраўніцтвы ў пяцідзённы тэрмін ачысціць сцены дамоў і парканы ад наклееных афіш і аб'яў.

3. Вінаватыя ў парушэнні гэтай пастановы прыцягваюцца да адміністрацыйнай адказнасці — штрафу да 100 руб., або прымусовым работам да 14 дзён.

4. Нагляд за выкананнем гэтай пастановы ўскладаецца на РС міліцыю і кіраўніцтва добрабыту Менскага горсовета.

5. Пастанова ўваходзіць у моц з дня яе апублікавання.

Старшыня Менскага горсовета ЖУКОВІЧ.
Сакратар Менскага горсовета КАЗЛОЎСКІ.

У аддзел аб'яў званіць па тэлефону № 21-360

АБАВЯЗКОВАЯ ПАСТАНОВА №49
Менскага гарадского Совета рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў

16 мая 1935 г. г. Менск.

„Аб нумарацыі дамоў у г. Менску“

Менскі гарадскі совет **пастанаўляе:**

1. У мэтах устанаўлення парадкавай нумарацыі дамоў, абавязаць жакты, ЖБКТ, Жылземкіраўніцтва, дзяржаўныя ўстановы, прадпрыемствы і арганізацыі, а таксама прыватных домаўласнікаў праверыць да 15-VI гг. нумарацыю дамоў з тым, каб устанавіць парадкавы нумар.

2. Для захавання адзінага стандарту дамавых нумароў і ліхтароў, заказы на выраб апошніх даваць выключна Кіраўніцтву добрабыту Менскага горсовета.

УВАГА: Заказ на згатаўленне дамавых нумароў даваць у адпаведнасці з нумарамі, указанымі ў дамавых кнігах.

3. Пры правядзенні нумарацыі прытрымлівацца наступных правіл:

а) кожнае домаўладанне павінна мець свой нумар: чотны на правым і нячотны на левым баку вуліцы, згодна іх дамавой кнігі;

б) вуглавыя домаўладанні абазначаюцца двума нумарамі з абодвух вуглоў дома;

в) нумары прыбіваюцца на відным месцы (ля брамы, ля калітк...), а дзе такіх няма — к дому на вышыні 1-га паверха;

г) усе домаўладанні абавязаны мець спраўныя ліхтары з указаннем нумара дома і назвы вуліцы.

4. Вінаватыя ў парушэнні гэтай абавязковай пастановы прыцягваюцца да адміністрацыйнай адказнасці—штрафу да 100 руб., або прымусовым работам да 14 дзён.

5. Нагляд за выкананнем гэтай абавязковай пастановы ўскладаецца на РС міліцыю.

6. Гэта пастанова ўваходзіць у сілу праз 7 дзён пасля яе апублікавання.

Старшыня Менскага горсовета ЖУКОВІЧ.
Сакратар Менскага горсовета КАЗЛОЎСКІ.

Згодна пастановы праўлення Белкаапсаюза ад 3 мая гг. за № 408.
ЗРК шклозавода „Ільіч“, Быхаўскага раёна
ЛІКВІДУЕЦЦА
Прэтэнзіі прымаюцца да 25 мая 1935 г. Пасля ўказанага тэрміну ніякія прэтэнзіі прымацца не будуць.
Адрас ліквідкома: г. Быхаў, шклозавод „Ільіч“.
ЛІКВІДКОМ.

Для выкладання ў рудакоўскай школе сыравараў-масларобаў патрэбны
МАЛАКАВЕД І ЗООТЭХНІК
з вышэйшай асветай.
У школе выкладчыкі забяспечваюцца зарплатай па гадзінах, кватэрай і сталовай.
З прапановамі звяртацца: Гомель, Саюзмалакотрэст, Нова-Ветраная, 12.

Адрас рэдакцыі і выдавецтва: Менск, Савецкая, 63, Тэлефоны: прыём тэлефанаграм — 21-351, адказны рэдактар — 21-352 нам. рэдактара — 25-188, адказны сакратар — 21-3 50; аддзелы: партыйны, культурны——21-353, сельскагаспадарчы—21-356, прамысловы, савецка-гандлёвы, масавых кампаній і мясцовай інфармацыі — 21-354, пісем рабочых і калгаснікаў і работы з рабселькорамі — 21-355, замежнай інфармацыі — 25-189, мастацкі — 23-955, выпускаючы—21-357; заг. выдавецтва — 21-359, прыём аб'яў — 21-360, бухгалтэрыя—21-885.

Тыраж 92.800 экз.

Менск, друкарня «Звязды».

Ул. Галоўлітбела № К—1110.

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ